VINERI 6 APRILIE 2001 · ANUL LI NR. 14

FOAIA românească

FONDAT ÎN 1951

40 FORINTI

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Momente folclorice de neuitat la Jaca

Spre cinstirea unui mare om de cultură

„Dragostea lui George a Florii Nuțului"

www.foaia.com / foaia@matavnet.hu

CALENDAR ORTODOX

9 aprilie, luni – Sf. Mc. Eupsihie din Cezareea; Cuv. Vadim. (Denie)
10 aprilie, marţi – Sf. Mc. Terentie,Pompie,African şi Maxim; Sf. Dima. (Denie)
11 aprilie, miercuri – Sf. Sfinţit Mc. Antipa, episcopul Pergamului Asiei; † Sf. Ierarh Calinic de la Cernica. (Denie)
12 aprilie, joi – Cuv. Vasile Mărturisitorul; Sf. Antuza; Sf. Mc. Sava de la Buzău. (Denia celor 12 Evanghelii)
13 aprilie, vineri – Sf. Mc. Artemon,Maxim,Cvintilian şi Dada. (Denia Prohodului Domnului)
14 aprilie, sîmbătă – Sf. Martin Mărturisitorul, episcopul Romei; Sf. Mc. Tomaida.
15 aprilie, duminică – (†) Învierea Domnului – Sfintele Paşti. Duminica Sfintei Învieri. Toate ale Preznicului.

AGENDĂ

10 aprilie
1870 – Mihai Eminescu publică în revista „Federaţiunea" din Pesta, sub pseudonimul Varro, poezia *„În unire e tăria"*. (Tema poeziei este situaţia politică a românilor şi a altor naţionalităţi conlocuitoare în Austro-Ungaria.)

11 aprilie

1858 – s-a născut, la Bucureşti, *Barbu Ştefănescu Delavrancea*, dramaturg, prozator, poet, orator şi avocat, remarcabil gazetar, desenator şi grafician.
1898 – s-a născut, la Bucureşti, scriitorul *Mircea Ştefănescu*.

13 aprilie
1452 – a fost încheiată *Pacea de la Adrianopol*, între Iancu de Hunedoara şi Imperiul Otoman, prin care turcii se obligau să înceteze atacurile asupra Ţării Româneşti, Transilvaniei, Ungariei şi Serbiei şi să nu ridice noi fortificaţii de-a lungul Dunării.
1886 – s-a născut pictorul *Nicolae Tonitza*.
1946 – a fost încheiat un *Acord economic* între România şi Ungaria.
1963 – s-a născut campionul mondial de şah *Gary Kasparov*.

15 aprilie
1870 – Mihai Eminescu începe să colaboreze la „Convorbiri literare", cu poemul *Venere şi Madonă*.

Invitaţie la teatru

Actorii arădeni îi aşteaptă şi pe românii din Ungaria la spectacolele care vor avea loc în zilele următoare la Teatrul de Stat din Arad. Marţi, la 10 aprilie, va fi prezentată în premieră piesa *„Dănilă Prepeleac"* de Ion Creangă, în dramatizarea lui Eugen Apostol, regizat de Szabó Attila. La sfîrşitul acestei săptămîni, la 7 aprilie, sîmbătă, va fi pusă pe scenă *„Singuri în noapte"* de Constantin Florea, Dan Covrig şi Carmen Vlaga, în regia artistică a lui Constantin Florea. Duminică, 8 aprilie, iubitorii teatrului sînt aşteptaţi la piesa *„Omul care a văzut moartea"* de Victor Eftimiu.

***Foaia românească* respectă ortografia română veche, dar în cazul contribuţiilor sosite din partea colaboratorilor, păstrează scrierea folosită de autor.**

Pe copertă: **Feciorescul din Micherechi, în interpretarea celor mai mici dansatori** *(Foto: Vasile Gurzău)*

Tot mai puţin sprijin financiar pentru organizaţiile sferei civile

Comisia parlamentară pentru Drepturile Omului, Minorităţi şi Culte propune pentru plenara Adunării Naţionale distribuirea a 105 milioane de forinţi între 210 de organizaţii civile ale minorităţilor din Ungaria. Conform acestei propuneri, asociaţiilor româneşti, 15 la număr, li se vor acorda în anul 2001 o subvenţie de 5,4 milioane de forinţi. Suma este cu aproape 2 milioane de forinţi mai mică decît subvenţia primită pe această cale acum un an, deşi numărul asociaţiilor româneşti a crescut cu o treime, românii avînd chiar mai multe asociaţii civile cu concurs depus la Parlament decît slovacii sau croaţii.

Pentru *Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria* (UCRU) s-a propus acum o subvenţie cu 10 la sută mai mică decît acum un an. *Comunitatea Cercetătorilor şi Creatorilor Români din Ungaria* va primi cu aproape 1 milion de forinţi mai puţini bani, faţă de anul trecut, iar *Asociaţia Românilor din Micherechi* se poate aştepta la o subvenţie cu 800 de mii de forinţi mai mică decît în anul 2000. Micherechenii au două organizaţii: în afară de Asociaţia Românească a înaintat concurs şi *Asociaţia „Pentru Micherechi"*, ambele primind acum o subvenţie identică, relativ mică. De fapt, organizaţiilor locale li s-au propus în general o subvenţie egală, de 200 de mii de forinţi, excepţie făcînd *Asociaţia Românilor din Budapesta* (preşedinte: *Vasile Roxin*), singura organizaţie românească locală care ar primi cu o treime mai mulţi bani, decît celelalte asociaţii cu acelaşi statut. Nu figurează însă printre organizaţiile civile subvenţionate *Societatea Culturală a Românilor din Budapesta*, precum nici *Asociaţia Românilor din Aletea* şi *Asociaţia Culturală a Românilor din Seghedin*. Secretariatul comisiei parlamentare motivează aceasta cu probleme de formă ale dosarelor de concurs ale acestor organizaţii.

Iată propunerile (în forinţi): UCRU – 3 milioane, Comunitatea Cercetătorilor – 300 de mii, Asociaţia Românilor din Budapesta – 300 de mii, Asociaţia Românilor din Micherechi – 200 de mii, Asociaţia „Pentru Micherechi" – 200 de mii, Asociaţia de Naţionalitate a Românilor din Bătania – 200 de mii, Uniunea Românilor din Bichişciaba – 200 de mii, Asociaţia Culturală a Românilor din Chitighaz – 200 de mii, Asociaţia Românilor din Apateu – 200 de mii, Asociaţia Culturală a Românilor din Leta Mare – 200 de mii, Asociaţia Românilor din Otlaca Pustă – 200 de mii, Comunitatea Românilor din Pocei – 200 de mii. Parlamentul va decide despre aceste propuneri la sesiunea prevăzută în luna aprilie a acestui an.

-frătean-

Poşta redacţiei

Stimată redacţie,
am primit o carte. Cu emoţii am citit paginile cărţii *O jumătate de veac (1951–2001) – Din arhiva presei scrise româneşti din Ungaria,* de fapt, articolele scrise în cincizeci de ani de diverşi români din Ungaria. Am călătorit în timp prin istoria acestor ultimi 50 de ani ai comunităţii româneşti, prin situaţii politice şi sociale, evenimente culturale şi obşteşti. Este de admirat rezistenţa şi supravieţuirea revistei în vitregia timpurilor trecute.

De la *Libertatea noastră (1951)* la *Foaia Românească (2001)* a fost un drum lung, presărat cu situaţii specifice momentelor parcurse, în care comunitatea românească din Ungaria a supravieţuit, şi-a creat o intelectualitate, iar contribuţia revistei a fost decisivă. Pentru cei mai tineri sau pentru cei veniţi în ultimii ani în această ţară, cartea este esenţială în înţelegerea elementului românesc din Ungaria.

Această mică arhivă a presei române comunitare nu face decît să întărească necesitatea publicaţiilor de limbă maternă. Calitatea excepţională a actualei Foi româneşti arată nevoia ei de diversificare şi democratizare, cu toate problemele organizatorice şi redacţionale pe care le are.

Aş dori să felicit întregul colectiv redacţional şi să doresc revistei Foaia Românească „La mulţi ani", în speranţa supravieţuirii ei spre bucuria cititorului.

Mihai Cozma, Budapesta

Stimate Domnule Cozma,
vă mulţumim pentru aprecierile şi cuvintele de laudă. Pentru noi faptul că *Foaia* se citeşte de către tot mai mulţi înseamnă cea mai mare satisfacţie şi recunoştinţă a muncii noastre gazetăreşti.

Burse pentru creatori

Curatoriul Fundaţiei Publice „Pentru Minorităţi Naţionale şi Etnice" a decis, la şedinţa din 29 martie 2001, despre acordarea unor burse de creaţie în patru categorii. Dintre români, în categoria *arte plastice* primesc bursă următorii artişti: *Ştefan Oroian* (Giula) – 130 de mii, *Ioan Nistor* (Giula) – 60 de mii, *Elena Csobai* (Bichişciaba) – 60 de mii. În categoria *literatură* a obţinut bursă *dr. Maria Berényi* (Budapesta) – 80 de mii, *Ana Radici Repisky* (Giula) – 80 de mii. În categoria *muzică* a cîştigat bursă *Gheorghe Moţ* (Chitighaz) – 60 de mii şi *Vasile Ciotea* (Micherechi) – 80 de mii de forinţi. Tot printre bursierii români, la categoria *muzică* este evidenţiat şi *Hegedűs Sándor* (Bichiş), primind o subvenţie de 80 de mii de forinţi. În categoria *coregrafie* n-au fost înaintate concursuri româneşti.

- ştf -

Spre cinstirea unui mare om de cultură

Aniversarea lui Iosif Vulcan şi a lui Iustin Popfiu este evenimentul care an de an îi adună laolaltă pe românii din Leta Mare şi Oradea. În zilele de 24-25 martie la Oradea au fost organizate manifestări în amintirea lui Mihai Eminescu şi Iosif Vulcan, iar la 31 martie, exact în ziua în care s-au împlinit 160 de ani de la naşterea ctitorului revistei Familia, la Leta Mare şi la Giula a fost evocată amintirea „naşului" spiritual al lui Eminescu.

Pe plaiurile natale

În duminica Bunei Vestiri, la 25 martie, membrii Asociaţiei Românilor din Leta au participat la a doua zi de manifestări organizate în amintirea celor două personalităţi marcante ale culturii româneşti, Mihai Eminescu şi Iosif Vulcan. Delegaţia din Leta, condusă de *Gavril Crişan*, s-a deplasat la Holod, satul în care s-a născut Iosif Vulcan la 31 martie 1841, participînd la slujba religioasă şi la diferite programe culturale. În prima zi a manifestării, organizată de Biblioteca Gh. Şincai, Primăria şi Inspectoratul pentru Cultură din Oradea, s-a desfăşurat simpozionul „De la Eminovici la Eminescu", sub genericul „Mihai Eminescu şi Iosif Vulcan, la 160 de ani de la naşterea ctitorului revistei Familia". La sesiunea ştiinţifică, românii din Ungaria au fost reprezentaţi de *Vasile Roxin* (Budapesta), *Tiberiu Boca* (Seghedin) şi subsemnata. Rangul întîlnirii orădene a fost ridicat prin prezenţa renumitului eminoscolog, *dr. Dimitrie Vatamaniuc* din Bucureşti, care în Anul Eminescu a contribuit la reeditarea operei integrale a lui Eminescu, în îngrijirea Academiei Române de Ştiinţă. La simpozionul iniţiat de colectivul revistei Familia Română, în frunte cu însufleţiţii *prof. univ. dr. Mircea Popa* şi *lect. univ. dr. Constantin Mălinaş*, din partea delegaţiei noastre Vasile Roxin a prezentat o prelegere, cu titlul „Ecoul Familiei lui Iosif Vulcan la românii din Ungaria".

În oraşul copilăriei

La iniţiativa Asociaţiei Românilor din Leta Mare şi a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, la 31 martie s-a sărbătorit la Leta şi la Giula aniversarea a 160 de ani de la naşterea lui Iosif Vulcan, jurnalist şi publicist, şi a preotului Iustin Popfiu, care s-a remarcat în timpul slujirii sale în biserica greco-catolică din Leta şi ca poet.

Manifestarea din orăşelul bihorean a început la primărie, unde conducerea localităţii, primarul *Szatmári Sándor* şi viceprimarul Gavril Crişan, a salutat oaspeţii sosiţi din Oradea şi din diferite părţi ale Ungariei. *Dr. Ioan Ciotea*, preşedintele UCRU a vorbit despre importanţa evocării personalităţilor marcante ale culturii româneşti şi a bunelor relaţii ale Uniunii Culturale cu asociaţiile româneşti locale. La manifestare au mai luat parte *Nicolae Pahonea*, secretar I al Ambasadei României la Budapesta, *Traian Cresta*, preşedinte al AŢRU, *Ioan Tanasi*, vicepreşedinte al AŢRU, *Petru Panait*, directorul Teatrului de Stat din Oradea şi regizorul *Eugen Ţugulea*, cu o trupă de actori orădeni. Viaţa şi activitatea lui Iosif Vulcan a fost prezentată în limbile română şi maghiară de *dr. Gheorghe Petruşan*, şeful catedrei de română a Universităţii Seghedin, iar poeziile lui Vulcan au fost recitate şi cîntate de artiştii orădeni. Merită amintită acea mică expoziţie, aranjată în sala festivă a primăriei, care prezintă date importante din viaţa lui Vulcan, pagini din revista Familia. Serbarea aniversară a continuat în faţa bisericii greco-catolice din Leta Mare, unde participanţii au depus coroane de flori la mormîntul lui Iustin Popfiu, după care şi-au prezentat omagiile la placa memorială a lui Iosif Vulcan şi la mormîntul mamei poetului, Victoria Irinyi.

Omagiu înaintaşilor

De la Familia la Foaia românească

Împreună cu actorii din Oradea, cîţiva dintre participanţi au luat drumul spre Giula, unde a continuat serbarea aniversară a lui Iosif Vulcan. În sediul Uniunii Culturale, în faţa unui public – din păcate – nu prea numeros, profesorul dr. Gheorghe Petruşan a prezentat împrejurările din secolul XIX, cînd Iosif Vulcan a întemeiat, la Pesta, revista Familia, programa gazetei şi primirea ei de către românii din Ungaria şi Transilvania. Studenta *Rita Ruja* a recitat foarte frumos poezia „De eşti român" de I. Vulcan, iar cea care semnează acest articol, a făcut comparaţie între revistele Familia şi Foaia românească. Participanţii la „şezătoarea literară" au primit şi cîteva copii din paginile revistei de odinioară, ca de exemplu cea din 9 martie 1866, cînd a fost publicată prima poezie de Mihaiu Eminescu, cu titlul „De-aş avea". S-a accentuat că Foaia românească a preluat acea menire a revistei Familia, că doreşte să fie publicaţia familiilor româneşti din Ungaria. Prelegerile au fost urmate de un impresionant recital de poezii şi de piesa „Gărgăunii dragostei". Actorul Eugen Ţugulea a prezentat într-un mod foarte atractiv nuvela lui I. Vulcan: „Dragostea lui George a Florii Nuţului" (nuvela o puteţi citi în pagina a 12-a a revistei noastre). Comedia „Gărgăunii dragostei" a atins puternic sufletele publicului, atît prin actualitatea sa, acum, după mai bine de o sută de ani, cît şi prin originalitatea interpretării.

„Gărgăunii dragostei"

Ideea călăuzitoare a zilei consacrate aniversării a 160 de ani de la naşterea lui Iosif Vulcan ar putea fi ceea ce renumitul publicist şi poet a spus în 1872: *„Limba este totul: viaţă, esistenţa sa naţională şi conservarea în viitor. Dacă limba e naţiunea, – şi valoarea naţiunilor se măsoară după starea de cultură în care se află limba lor... Dar – din momentul în care fiii naţiunii încep a-şi uita limba maternă, şi – dispreţuind-o nebuneşte – adoptă una străină idiomelor naţionale şi virtuţilor străbune, – din momentul în care mama şi fiica sa, părintele cu fiul său, frate cu frate, soră cu soră, om cu om, nu mai vorbesc în limba lor naţională şi moştenită de la strămoşi; s-a şi săpat mormîntul acelei naţiuni, – şi soarele viitorului său a apus pentru totdeauna."* **Eva Iova**

Semne rele

Ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face, e un slogan pentru naivi. Se vede că fiecare om căruia i-a izidit capra, atunci uită de necaz şi e fericit, dacă moare şi capra vecinului... Cum altfel ne-am putea explica, dacă nu cu această ieftină filozofie, cele întîmplate nu demult, la Bichişciaba. Cîţiva patrioţi plini de compătimire pentru fraţii lor din Slovacia, care, minoritari fiind, suferă ultragii într-adevăr nedemne de mileniul al treilea, au crezut că le pot aduce reparaţii morale maghiarilor de dincolo, *fircălind* zidurile Casei de Cultură a slovacilor de aici... Şi cîte speram în secolul trecut de la acest 2001! Credeam că ruşii se vor întîlni cu americanii în cosmos şi vor ciocni împreună un pahar de vodcă şi unul de whisky, că muslimii vor aduce în dar miei de Paştele creştinilor, că evreii se vor face fraţi de cruce cu palestinienii, că cicatricea *trianonică* se va vindeca pe veci, că hinduşii şi mahomedanii..., că sîrbii şi albanezii..., că Fidel Castro..., că Torgyán..., că sistemul autoguvernant... Faptul că în urmă cu cîţiva ani Liceul Românesc a fost şi el ţinta unor dezmăţuri răzbunătoare ca cel de la Ciaba, a fost calificat ca accident de prost gust. Cînd astfel de accidente se repetă, e semn rău! Căci prin toate colţurile din lume unde naţionalismul de tip *vendetta* scoate coarne, ceva nu e în regulă cu societatea: scade nivelul de trai, se subţiază stratul de cultură, se caută ţapi ispăşitori. Şi iată că bineintenţionatul *Grup Radical de Acţiune*, cum se autointitulează artiştii plastici amatori autori de *graffiti* antislovace, a intuit că ceva pluteşte în aer şi capra noastră nu se simte bine: agricultura face progrese uriaşe, care însă „lipsesc cu desăvîrşire", inflaţia scade, dar preţurile cresc, salariile minime de 40 de mii nu mai pot ajunge din urmă scumpirea alimentelor. Ţările vecine (şi prietene, în era de curînd apusă), se zbat şi ele în aceeaşi mocirlă economică. Şi atunci intervine frica ancestrală de străini, frica de cei care sînt *altfel*, vorbesc altă limbă, au altfel de biserici, ştiu şi alte poezii, pregătesc altfel *popricaşul*. „Voi mîzgăliţi pereţii noştri, noi îi mîzgălim pe-ai voştri" rămîne, nădăjduim noi, minoritarii români cu musca *funariotă* pe căciulă, o acţiune izolată, dar dacă unii vor să se joace în continuare de-a răzbunătorii, le amintim că pot imita şi alte modele culturale, nu numai pe cele ale slovacilor naţionalişti: *Dracula* i-a tras în ţeapă pe setoşii de putere şi pe mincinoşi; la arabi, celui care fură i se taie mîna; cetăţenii oraşului antic Pompei obişnuiau să scrie pe pereţii clădirilor, şi atunci un vulcan din apropiere i-a şters de pe faţa pămîntului...

Există lîngă Casa de Cultură a Slovacilor din Bichişciaba un restaurant slovăcesc. Cei care sînt mistuiţi de focul răzbunării, să intre şi să-şi înece amarul cu o halbă de bere *Zlatný bažant*. Vor suporta mai uşor că la mesele vecine cîţiva, doar cîţiva bătrîni, vorbesc încă tăuţeşte. **D. M.**

Báthory János a participat la şedinţa prezidiului AŢRU

Miercurea trecută, la 28 martie, după un şir de tratative cu oficialităţile din reşedinţa judeţului Bichiş, preşedintele Oficiului pentru Minorităţi a luat parte, la Giula, la şedinţa prezidiului Autoguvernării pe Ţară a Românilor din Ungaria. Întîlnirea din sediul de pe strada Eminescu a fost condusă de preşedintele *Traian Cresta*, care, evocînd experienţele triste de la alegerile din 1998, a apelat la *Báthory János*, ca dînsul să facă tot posibilul ca Legea pentru Minorităţi să fie modificată în aşa fel, ca la alegerile din anul viitor să nu poată porni „în culori" româneşti persoane care nu aparţin comunităţii noastre.

În marea parte a vorbirii sale, vicepreşedintele *Gheorghe Gros* şi-a exprimat regretul faţă de decizia Fundaţiei Publice pentru Minorităţi care va sprijini şi în viitor săptămînalul Foaia românească, şi nu Cronica, noua revistă fondată de AŢRU. Mai mulţi membri ai prezidiului – printre care *Alexandru Monoc* din Săcal, *Alexandru Fina* din Chitighaz şi *dr. Gheorghe Ruja*, primarul din Micherechi (despre părerea celorlalţi nu ştim pentru că după circa 20 de minute s-a cerut şedinţă închisă, discuţiile continuînd fără reprezentanţii presei) – şi-au exprimat nemulţumirea faţă de activitatea de la redacţia Foii româneşti, accentuînd că săptămînalul tradiţional nu acordă atenţia cuvenită sistemului de autoguvernări. Gheorghe Gros a criticat aspru şi organizaţia civilă, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, apreciind că acest for se crede mai însemnat decît cum este, şi nu-şi dă seama că în faţa legii este la egalitate cu, de exemplu, Echipa păstrătorilor de tradiţii din Aletea. Contrazicîndu-se într-un anumit fel, vicepreşedintele AŢRU a considerat că „n-ar fi nici o problemă cu Foaia dacă şi noi am avea o revistă".

Traian Cresta prezintă situaţia actuală a românilor din Ungaria

În interviul dat presei româneşti, preşedintele Oficiului pentru Minorităţi a declarat că în scurt timp modificarea Legii pentru Minorităţi va fi inclusă pe ordinea de zi a Parlamentului. Báthory János consideră că prin modificările necesare, chiar dacă ele nu vor exclude, acestea neapărat vor îngreuna abuzarea regulilor electorale, cîteodată prea liberale.

La şedinţa prezidiului Autoguvernării s-a ridicat şi problema învăţămîntului de minoritate. *Dr. Maria Berényi*, preşedintele Comisiei de Învăţămînt a AŢRU a accentuat: nu ne putem mulţumi numai cu rezolvarea problemelor financiare ale şcolilor noastre, ci trebuie să se acorde o atenţie sporită şi conţinutului.

În legătură cu situaţia tulburată a presei noastre scrise, Báthory János apreciază că în dosul conflictelor se află legăturile încordate ale Autoguvernării Româneşti pe Ţară şi sfera civilă. Preşedintele ne-a tălmăcit părerea Oficiului, conform căreia nu ar fi oportun pentru nici o minoritate dacă oricare autoguvernare pe ţară ar considera presa scrisă drept propriul organ oficial de presă.

E. Iova

Cine va fi delegatul Uniunii la Congresul FUEV în Olanda?

Uniunea Federativă a Grupurilor Etnice din Europa (FUEV) îşi va ţine Congresul între 30 mai şi 3 iunie 2001 în Olanda, la Heerenveen. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU), singura reprezentanţă românească membră în organizaţia internaţională prestigioasă, ce înglobează peste 30 de asociaţii ale diferitelor grupuri etnice din Europa, va delega un reprezentant la lucrările Congresului FUEV. Prezidiul Uniunii Culturale a făcut un apel la organizaţiile locale ale UCRU, ca acestea să propună un delegat din rîndul membrilor comunităţii lor la Congresul din Olanda. Delegatul trebuie să vorbească în afară de limba română şi engleza sau germana. Costul biletului de avion Budapesta–Amsterdam şi cheltuielile pentru aceste zile vor fi acoperite de organizatori, respectiv de UCRU. Delegarea se va face pînă la mijlocul lunii aprilie 2001.

-ştf-

Criză în guvernul coaliţional

În această perioadă suntem martori oculari ai unei crize guvernamentale. Războiul civil al micilor agrarieni nu s-a terminat, calmul provizoriu se datorează îmbolnăvirii neaşteptate a lui *Torgyán József*, preşedintelui partidului. *Orbán Viktor*, premierul nostru a rezolvat în ultimul moment problema ministrului agriculturii şi dezvoltării teritoriale, trecând prin serioase greutăţi. Asta tocmai în timpul inundaţiilor şi al urmărilor dezastruoase, când fiecare dintre noi poate să-şi dea seama mult prea uşor de gravitatea situaţiei interne din ţară.

Partidele, la rândul lor, sunt şi ele în stare de criză. Să le luăm pe rând! Partidul Tinerilor Democraţi (FIDESZ) este nevoit, la scurtă vreme, ca în locul lui *Kövér László* să-şi aleagă un preşedinte nou. Kövér, prin stil şi metode, n-a reuşit să contribuie, în sens pozitiv şi convingător, la îmbunătăţirea imaginii partidului, această sarcină rămânând pe seama posibilului urmaş *Pokorni Zoltán*. Activitatea preşedintelui Kövér, în loc să sporească sprijinul partidului, l-a slăbit considerabil, azi popularitatea partidului situându-se, conform ultimelor sondaje, la 38%.

Acum nu demult vorbeam despre un anumit echilibru dintre FIDESZ şi Partidul Socialist Maghiar (MSZP). Acuma însă, aprecierea unanimă a agenţiilor de sondaje este favorabilă, fără echivoc, MSZP-lui (43%), deşi nici MSZP „nu se poate plânge" de lipsa de probleme şi necazuri, una mai gravă decât cealaltă. Iată, de exemplu, incapacitatea de a face – conform vorbei românului – haz de necaz, profitând din slăbiciunile adversarilor. Nu, din contră: partidul ţine dezbateri interne interminabile, se confruntă între cele trei tendinţe principale (fracţiunea parlamentară în frunte cu *Nagy Sándor*, platforma social-democrată, condusă de *Vitányi Iván* şi gruparea de stânga, în frunte cu *Kiss Péter*).

Tendinţele presionează prezidiul de a convoca un congres extraordinar (pesemne pe 30 iunie a.c.) în vederea definitivării programului pentru alegeri, a stabilirii listei candidaţilor şi alegerii candidatului pentru postul de prim-ministru. În această privinţă, până acuma pe listă figurau două nume: *Kovács László* şi *Németh Miklós* fost prim-ministru al guvernului de înainte de schimbarea de regim. Acuma platforma social-democrată şi gruparea de stânga încearcă să introducă un al treilea nume, cel al lui *Medgyessy Péter*, care a fost adjunct al lui Németh Miklós, iar mai târziu, ministru de finanţe.

Cu Medgyessy cotidianul Népszava a publicat recent un interviu, în cadrul căruia politicianul şi-a expus părerea destul de fermă şi pozitivă privind posibilităţile de rezolvare a problemelor politico-sociale şi economice, ale ţării. Domnia sa nu e membru al MSZP, însă e specialist cu renume internaţional în materie, care conduce şi acum cabinetul economic al MSZP. Alte tendinţe propun nume în plus, cum ar fi cel al lui *Horn Gyula* şi *Nagy Sándor*.

Situaţia, deci, nu e trandafirie, căci zbaterea micilor agrarieni continuă, Orbán Viktor stă pe o bombă cu explozie întârziată, ţelul final fiind, în fond, destrămarea unui partid, a unui partener de coaliţie. Pentru FIDESZ e mai uşor, căci are şi altă alternativă eventuală: coaliţie cu Partidul Dreptăţii şi al Vieţii (MIÉP), cu o popularitate în curs de creştere (la ora actuală cam 4–5%). Forul Democrat Maghiar (MDF) rămâne în continuare „apa călduţă", iar în partea opusă: Uniunea Democraţilor Liberi (SZDSZ), care odată cu instalarea lui *Demszky Gábor*, creează bătaie de cap pentru MSZP în ce priveşte viitorul coaliţiei.

Iată paleta politică cea mai nouă din Ungaria, în care se pune din ce în ce mai des o problemă nouă, anume cea a alegerilor înainte de termen. În principiu, posibilitatea nu e exclusă, dar condiţiile necesare încă nu par oportune. Numai un exemplu: coaliţiile şi de o parte, şi de alta, sunt prea încâlcite, dacă nu destrămate, or fără astea nu se pot convoca alegerile.

Opinia publică aşteaptă însă stabilitate şi nu nesiguranţă, accelerare şi nu pripă. Eu aş mai adăuga: viaţa politică internă din Ungaria este destul de agitată, iar la mai bine de un deceniu de la schimbarea de regim, alegerile înainte de termen nu ne lipsesc deloc!

Al. Ardelean

Uniunea Culturală dorește delegarea specialiștilor în Consiliul editorial

În urma deciziei Fundației Publice, privitor la subvenționarea și pe mai departe a săptămînalului Foaia românească, gazda ziarului, Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (UCRU) la ședința sa din 30 martie 2001, ținută la Giula, a discutat despre problemele legate de convenția semnată de către UCRU și Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) cu privire la constituirea și funcționarea Consiliului editorial cu drept de supervizare a activităților de la săptămînalul românesc. Prezidiul Uniunii l-a însărcinat pe președintele organizației, pe *dr. Ioan Ciotea,* să reprezinte organizația civilă în tratativele cu conducerea AȚRU pentru a stabili problemele legate de înființarea Consiliului. Prezidiul UCRU propune pentru AȚRU, ca cele două organizații să se-nțeleagă în acel principiu ca în Consiliul editorial să fie delegați specialiști în ziaristică și nu reprezentanți din conducerea politică. Prezidiul Uniunii consideră că scopul principal al activității Consiliului editorial trebuie să fie asigurarea condițiilor optime ale unei munci profesionale, crearea atmosferei liniștite, netulburate, potrivite pentru buna funcționare a ziarului. Prezidiul a mai stabilit că eventualele probleme privitoare la dreptul de proprietate al Uniunii legate de Editura NOI, instituție care scoate săptămînalul Foaia românească, se vor trata numai cu acordul Adunării generale, respectînd competențele organizațiilor constitutive ale Uniunii Culturale.

-va-

Foaia românească a primit încredere și în 2001

La ședința din 29 martie, Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria" a decis, pe lîngă concursurile înaintate pentru activități culturale și burse de creație, și asupra subvențiilor acordate presei scrise a naționalităților. Conform practicii obișnuite, Fundația sprijină în cazul fiecărei minorități (cu excepția romilor) o singură revistă. Nu s-a abătut de la această regulă nici în acest an, cînd din partea germană, bulgară și română, au sosit pe adresa Fundației Publice cîte două dosare de concurs.

Înaintea votării, membrii curatoriului întruniți într-un număr neobișnuit de mare (18 persoane) – cum a remarcat și președintele Báthory János – au accentuat că trebuie aduse decizii raționale și urmează să fie sprijinite neapărat acele reviste care au cele mai bune calități profesionale. În afara delegatului țiganilor, nu s-a arătat voința de a se aduce o decizie politică în cazul revistelor de naționalitate.

După cum v-am relatat în ultimul timp în repetate rînduri, comunitatea românească din Ungaria a înaintat la acest concurs două dosare: cel al săptămînalului tradițional Foaia românească și al noii reviste Cronica, fondată de Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Din dosarul de concurs reiese că revista Cronica a solicitat un sprijin de 30 de milioane de forinți, pentru a apărea în format A/4, în 12+4 pagini (suplimentul conținînd programul tv și radio), cu un tiraj de 800 de exemplare și la un preț de 30 de forinți. Foaia românească plănuiește pentru acest an creșterea tirajului la 1000, avînd în prezent 520 de abonați. Săptămînalul care apare în format B/4, cu 16 pagini (2 în color), a cerut un sprijin de 26.833.000 forinți. (Remarcăm că în anul 2000, Foaia a primit de la Fundația Publică pentru Minorități 24.212.904 forinți.)

Curatoriul a decis în favoarea Foii, fapt la care a contribuit în mare măsură și acea convenție pe care președinții AȚRU și UCRU au semnat-o la 20 martie anul curent. Deci, după ce dosarul revistei Cronica n-a mai fost înaintat curatoriului, delegații minorităților, ai diferitelor ministere și ai partidelor politice au votat pentru sprijinul acordat gazetelor naționalităților. Nu s-a votat separat pentru fiecare revistă, ci împreună, făcîndu-se doar puține modificări în planul propus de Comisia de lucru a curatoriului. Subvențiile presei scrise au fost votate de majoritatea curatorilor, cu 15 voturi pentru și 3 abțineri. (La ședința curatoriului din 29 martie reprezentantul românilor, *Gheorghe Marc,* delegat din partea adunării generale a AȚRU nu a luat parte). Foaia românească va putea apărea deci, și în anul 2001, în condiții neschimbate, dintr-o subvenție de 26.500.000 forinți. Acest sprijin este asigurat pînă în luna martie a anului 2002, cînd Fundația Publică pentru Minorități iarăși va lansa concursul pentru subvenționarea presei scrise a minorităților din Ungaria.

(Despre modul concret cum se desfășoară o ședință a curatoriului, cum se ajunge să fie votate sau respinse dosarele noastre, vom reveni într-un număr viitor al Foii.)

Eva Iova

În loc de necrolog

Săptămînalul *Cronica* a „sîngerat", fără să piardă războiul. Comisia de Presă a Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria" precum și Curatoriul Fundației, fără nici un control profesional, nu a sprijinit schimbarea săptămînalului. Comisia de Presă a solicitat să se conteze pe compromis între cele două părți (AȚRU și UCRU). Această conciliere s-a desfășurat la Oficiul AȚRU în ziua de 14 martie a.c., fără succes. La ședință, ambele organizații și-au prezentat pozițiile proprii, acceptînd importanța apariției săptămînalelor.

Argumentele (răspunderea AȚRU față de românimea din țară), recomandările, atitudinea pentru Cronică din partea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și a autoguvernărilor minoritare române locale n-au emoționat majoritatea membrilor Comisiei de Presă. Din partea Comisiei de Presă care a pregătit decizia pentru Curatoriu s-au propus mai multe variante de rezolvare. Ca de ex.: Cele două săptămînale să fuzioneze în așa fel, ca ambele părți să primească spațiu potrivit pentru publicare; amîndouă forurile să fie sprijinite financiar (suma propriu-zisă să fie înjumătățită); cele două săptămînale să fie puse astfel la întrecere, iar la anul să fie subvenționat numai cîștigătorul. După negocieri îndelungate, nelipsite de încordări, s-a convenit la o înțelegere care se poate considera drept un compromis, și anume: Foaia românească să fie subvenționată și în continuare (26 milioane 500 mii de forinți în anul 2001), cu condiția ca cele două părți să înființeze un Consiliu Editorial în care să fie delegați 3 membri din partea AȚRU, 2 membri din partea UCRU.

Acest consiliu ar avea dreptul de a face propuneri, de a-și exprima părerea, de a-și da asentimentul la numirea redactorului-șef, în stabilirea cheltuielilor bugetare ale săptămînalului, în aprobarea și controlul bugetului; ar mai avea dreptul și în formarea și supravegherea concepției redacționale a săptămînalului.

Comisia a mai solicitat pregătirea înființării unei societăți de beneficiu public drept formă de funcționare a Editurii. La ședință s-a mai accentuat și faptul că redacția e obligată să publice în săptămînal articolele semnate de ziariști însărcinați de AȚRU. Tot cu acest scop, în contractul de sprijinire al săptămînalului încheiat cu Fundația Publică, trebuie fixate anumite garanții, care să asigure valabilitatea rolului Autoguvernării, prezentarea poziției acesteia. Ca un pas înainte se poate aminti că săptămînalul va fi supravegheat de Consiliul Editorial, iar proprietarul săptămînalului va rămîne în continuare Uniunea, pînă cînd nu se va înființa o societate de beneficiu public.

Atît despre cele întîmplate.

Participînd la lucrările Comisiei de Presă, în permanență am avut impresia că ideea editării unui nou săptămînal n-a fost acceptată de majoritatea membrilor din Comisie, fiindcă – așa-zis – AȚRU a rămas în urmă. Anii de după 1994 au însemnat perioada cea mai potrivită pentru pornirea unui nou săptămînal. Intențiile de atunci n-au dus nici măcar la asemenea compromisuri (care, de altfel, cu această ocazie au fost forțate de Curatoriul Fundației).

Cronica a sîngerat, cu toate că susțin sigur că, cititorii nu s-ar fi înșelat. Pornind cu pagini curate, probabil s-ar fi putut prezenta imagini mult mai reale despre realitate. Curatoriul n-a dorit să decidă în locul minorității române, din cauza aceasta a asigurat timp pentru înțelegere. După ce negocierile noastre n-au dus la nici un rezultat, se putea imagina doar un anumit compromis: proprietarul săptămînalului să rămînă și pe mai departe Uniunea, dar Consiliul Editorial să supravegheze, să controleze săptămînalul, cheltuielile financiare.

În ce sper? În schimbarea stilului Foii românești, în renunțarea Foii la vechea practică de a nu fi prezentate, eventual numai foarte simplu, activitățile autoguvernărilor românești, uneori articolele fiind scrise într-un stil necinstit, umilitor.

Nu sînt atît de naiv să cred că sînt oameni care pot să-și „dezbrace" antipatia, astfel să putem trăi împreună noi, cei de naționalitate română, acceptîndu-ne, respectîndu-ne unii pe alții.

Din partea mea: condamn sever orice manifestare și idee extremistă, răuvoitoare, orice formă a urii, tot ce se referă la jignirea Bisericii Ortodoxe Române, a autoguvernărilor minoritare române, punerea în pericol a demnității umane, personale a măcar vreunei persoane sau vreunui conducător de naționalitate română.

Condamn pe toți cei care nu fac tot posibilul pentru împiedicarea, respingerea comportărilor, intențiilor de acest fel, dat fiindcă, cu toții, cu fiecare cuvînt, decizie, manifestare, dirijăm naționalitatea noastră spre un viitor mai bun ori mai rău.

Bine-nțeles, cea mai mare responsabilitate îi revine Autoguvernării, fiindcă Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria e responsabilă pentru întreaga românime din țară, pe cînd Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria răspunde doar de membrii săi.

Gheorghe Grósz
(membru în Comisia de Presă a AȚRU, n.n.)

Radio Vocea Evangheliei Oradea 92.1 FM 6 ani de existenţă

„Intrăm în casele oamenilor chiar dacă au uşile închise."

Dacă în primul secol de creştinism nu prea multe voci se luptau să-i capteze omului atenţia, în schimb astăzi, omul este bombardat cu o sumedenie de oferte tentante care vor să-i acapareze atenţia şi pretind că au să-i spună ceva.

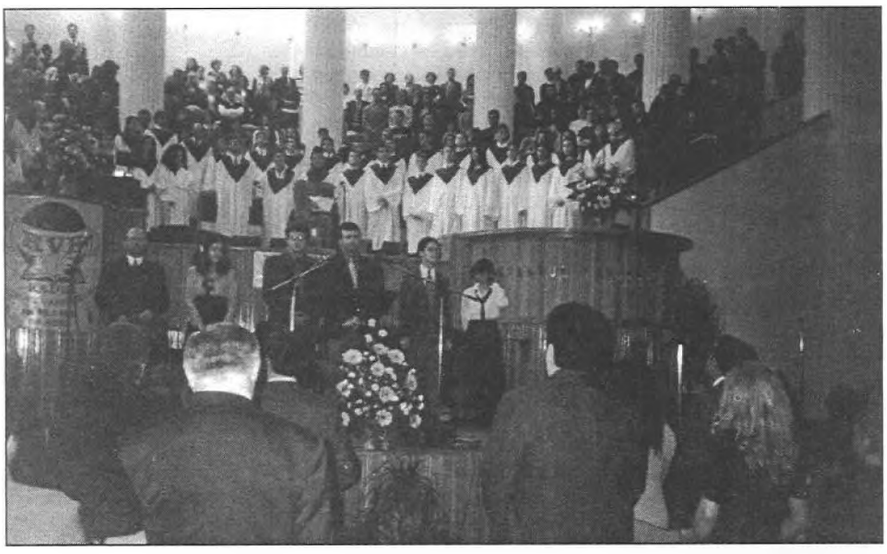

În tot vacarmul informaţional al mileniului III, credem că Biserica are de transmis cel mai puternic mesaj, Cuvântul lui Dumnezeu. Cu siguranţă şi alţii pretind că au cel mai puternic mesaj, dar noi ştim că doar Cuvântul lui Dumnezeu poate transforma oamenii robiţi de patimile şi păcatele lor.

În acest sens radioul este un mijloc extraordinar, prin care Biserica poate să-şi facă auzită vocea. Cuvântul lui Dumnezeu rostit la radio acum, este o alternativă ce poate concura cu succes în faţa tuturor acelor voci care pretind să hrănească omul. Şi asta cu atât mai mult cu cât oferta noastră include: iertare, credinţă, speranţă, dragoste... de fapt, Viaţa.

Scopul nostru este să fim Vocea Evangheliei, să prezentăm Vestea Bună în aşa fel, încât cel care o ascultă să fie transformat prin puterea Duhului Sfânt într-un om după inima lui Dumnezeu. În vederea atingerii acestui deziderat, avem câteva obiective intermediare. În primul rând, acela de a învăţa despre Dumnezeu din natură istorie şi Scriptură. În al doilea rând, să informăm despre evenimentele religioase, ştiinţifice, politice, economice, sociale şi culturale care se desfăşoară pe plan local, naţional şi internaţional. Un alt obiectiv este să atenţionăm în legătură cu anumite pericole sau să atragem atenţia asupra unor nereguli care se produc în societate sau în viaţa oamenilor. Un al patrulea obiectiv este să motivăm ascultătorii la dragoste şi fapte bune, la o viaţă curată trăită în conformitate cu Cuvântul Sfânt. Iar în final, un obiectiv sine qua non (fără de care nu se poate) este să aducem bucurie în fiecare casă unde se ascultă Radio Vocea Evangheliei.

În acest moment aniversar pentru Radio Vocea Evangheliei, când se împlinesc 6 ani de existenţă, stăm înaintea lui Dumnezeu şi înaintea ascultătorilor cu povara unei mari responsabilităţi pe umeri şi ne întrebăm, în ce măsură am reuşit să ne atingem obiectivele. E greu să faci o evaluare corectă, însă prezenţa atât de numeroasă a ascultătorilor la serbările aniversare ale Radio Vocea Evangheliei, în toţi aceşti ani, ne confirmă că acest post de radio a devenit un prieten nespus de preţuit pentru mulţi.

Ne bucurăm mult să ştim că Radio Vocea Evangheliei este ascultat de credincioşi ai diferitelor culte, personalităţi marcante ale urbei noastre, tineri, copii, bătrâni, oameni care au nevoie de o vorbă bună şi înţeleaptă, indiferent că trec prin necazuri mari sau bucurii nespuse.

Pentru noi, lucrătorii acestui post de radio a fost o bucurie mare să avem ocazia să-l întâlnim şi în acest an, sâmbătă, 31 martie, la Biserica Baptistă Emanuel, într-un cadru festiv, de mare sărbătoare.

Alături de cei care ascultă Radio Vocea Evangheliei au îmbrăcat haina de sărbătoare şi o parte dintre cei care prin cântecele lor lucrează pentru ca mesajul plin de speranţă al Evangheliei Domnului Isus Hristos să ajungă la cât mai multe inimi. Ei sunt: grupul Prinos, Dan Miclea, Ligia Marin, grupul Impact, Elisabeta Ficuţ Groza, Aştefănoaiei şi grupul de copii constituit dintre ascultătorii emisiunii Frăţiorii.

Din partea comunităţii baptiste locale au adresat câte un mesaj celor prezenţi pastorul coordonator al Bisericii Baptiste Emanuel, Petru Vidu şi pastorul Cornel Iova, preşedintele Comunităţii Baptiste de Oradea şi Satu Mare. Un salut de apreciere şi de încurajare pentru Radio Vocea Evangheliei au avut, de asemenea, primarul Oradiei, domnul Petru Filip, vicepreşedintele Consiliului Judeţean, domnul Ionel Avrigeanu, domnul Mihai Bar, deputat în Parlamentul României şi domnul Gheorghe Sârb, director al Prefecturii.

Ne-am bucurat să-i avem alături de noi la această serbare aniversară pe toţi cei care într-un fel sau altul au pus de-a lungul anilor „o cărămidă" la zidirea şi întărirea acestui post de radio, dar ne-am bucurat mult şi pentru prezenţa ascultătorilor Radio Vocea Evangheliei veniţi de dincolo de graniţele ţării, de acum vechii, bunii noştri prieteni din Micherechi, Ungaria. În mod deosebit dorim să apreciem prezenţa la această sărbătoare a pastorului Kalman Mesaroş, preşedintele Cultului Baptist din Ungaria. Dumnealui a avut posibilitatea de a adresa un salut pentru toate oficialităţile prezente. De asemenea, dumnealui a vizitat postul de Radio Vocea Evangheliei, Editura Cartea Creştină, Librăria Societăţii Misionare Române şi Fundaţia Barnaba.

Faptul că Radio Vocea Evangheliei este ascultat şi peste hotare constituie pentru noi o mare provocare şi nădăjduim ca Radio Vocea Evangheliei, într-un viitor cât mai apropiat, să pătrundă în teritorii cât mai îndepărtate, aducând bucuria mântuirii în cât mai multe inimi.

Radio Vocea Evangheliei este un câmp de misiune care are nevoie de credinţă şi viziune, care sunt clădite şi întărite prin trăirea noastră sinceră cu Dumnezeu. Radio Vocea Evangheliei este o lucrare de mare responsabilitate, însă acceptul tău de a fi partener cu Dumnezeu în această slujire poate constitui un pas sigur spre marea biruinţă a vieţii asupra morţii pentru sufletele a mii de oameni. Să cerem în rugăciune lui Dumnezeu să dea biruinţă pentru Radio Vocea Evangheliei. Vă mulţumim şi vă dorim sărbători fericite.

Fiind înaintea sărbătorii Învierii Mântuitorului nostru Isus Cristos, anticipăm bucuria salutului etern şi sfânt: Cristos a înviat!

Director,

Pastor Daniel Burtic

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Cenadul Unguresc
ora 9.30 şi 14.00 – serviciu divin

Chitighaz
ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 şi 15.00 – serviciu divin

Micherechi
ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 şi 17.00 – serviciu divin

Pastor nou la Chitighaz

Biserica Baptistă din Chitighaz a trăit un timp fără pastor, avîndu-l ca ajutor administrativ pe *Szlovák Tibor*, pastorul Bisericii Baptiste din Giula. Însă bineînţeles ca fiecare biserică, şi cea din Chitighaz are nevoie de un pastor propriu, care să le stea oricînd la dispoziţia credincioşilor. Tocmai din această cauză fraţii chitighăzeni l-au invitat drept pastor al lor pe *Vasile Bodiş* din Kisvárda care este originar din România. Dumnealui a acceptat invitaţia, doar data fixă a sosirii lui nu se ştie încă.

R. Ruja

Săracul Lazăr

În vremea aceea, spusa Iisus pilda aceasta: „Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit.

Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube, poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și cîinii, venind, lingeau bubele lui.

Și a murit săracul și a fost dus de îngeri în sînul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormîntat.

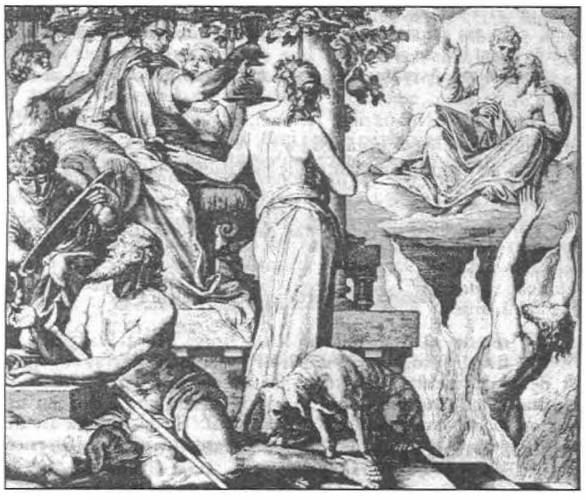

Și în iad, ridicîndu-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sînul lui; și el, strigînd, a zis: Părinte Avraame, fiește milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vîrful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie.

Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mîngîie, iar tu te chinuiești. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei ce voiesc să treacă de aici la voi să nu poată nici de acolo să treacă la noi.

Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți în casa tatălui meu, căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin.

Și i-a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți." (Lc. 16, 1–31)

Cel care apasă pe cel sărman defaimă pe Ziditorul lui. (Prov. 14, 31)

Începînd din Duminica Floriilor

Românii din Iugoslavia vor avea episcop

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a numit, la propunerea Mitropolitului Banatului, pe *Preacuviosul Daniil* în postul de episcop vicar al Mitropoliei Banatului. În această funcție, noul episcop vicar va administra Episcopia Ortodoxă Română din Iugoslavia. Preacuviosul Daniil a fost hirotonit în cadrul liturghiei arhierești care s-a desfășurat duminică, 1 aprilie, la Catedrala Mitropolitană din Timișoara. Slujba a fost oficiată de *Înalt Prea Sfințitul Nicolae Corneanu*, Mitropolitul Banatului, împreună cu ceilalți patru episcopi din cadrul Mitropoliei, printre care s-a aflat și Episcopul Giulei, *Prea Sfințitul Sofronie Drincec*. Instalarea oficială a episcopului vicar Daniil va avea loc în duminica Floriilor, în localitatea iugoslavă Vîrșeț.

Intrarea lui Iisus în Ierusalim

Fragmente din predica părintelui Cleopa despre împlinirea proorociilor pentru Hristos și despre orbirea spirituală

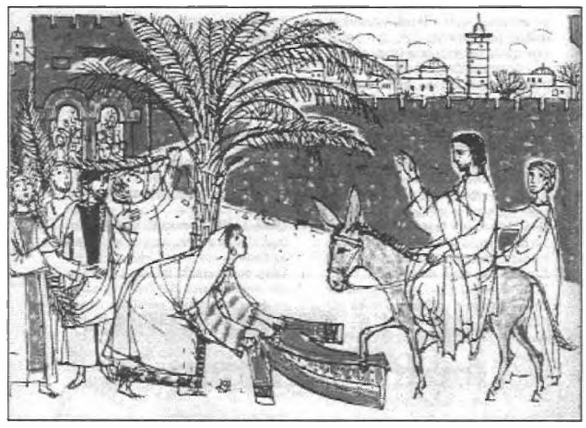

Iubiți credincioși,

Astăzi este Duminica Floriilor cînd Mîntuitorul nostru Iisus Hristos intră ca un împărat în Ierusalim, spre a se da de bună voie la chinuri și la moarte pentru noi păcătoșii. Ați auzit în Sfînta Evanghelie cu cîtă bucurie Îl însoțea mulțimea și cu cîtă ură și zavistie Îl priveau cărturarii și arhiereii iudeilor.

Astăzi se încheie Postul Mare și începe Săptămîna Mare a Sfintelor și mîntuitoarelor patimi. Cei care ați fost mai silitori cred că pînă acum v-ați spovedit și împărtășit cu Trupul și Sîngele Domnului. Care încă nu v-ați curățit de păcate prin spovedanie și Sfînta Împărtășanie, mai aveți numai cîteva zile pînă la Sfintele Paști. Nu mai amînați, ci alergați la preot, că nu putem să ne bucurăm de Învierea Domnului necurățiți și plini de păcate. Nu vă lăsați pe ultimele zile că săptămîna aceasta preoții sînt foarte ocupați.

Frații mei, din seara aceasta încep deniile, cu patimile lui Hristos. Sînt cele mai frumoase și mișcătoare slujbe și cîntări de peste an. Veniți seară de seară cît mai mulți la sfînta biserică. Cum putem noi să dormim sau să lipsim de la biserică cînd Hristos priveghează și se roagă pentru toată lumea? Cum putem noi să rîdem și să bem cînd Fiul lui Dumnezeu este dat în mîinile hulitorilor și ucigașilor necredincioși? Cum putem noi să mîncăm acum cînd Domnul vieții, postește și suspină pentru noi? Cum să lipsim de la biserică acum, cînd Hristos este trădat de propriul său ucenic și este vîndut iudeilor ca să fie judecat și răstignit?

Să mergem săptămîna aceasta după Iisus Hristos, pe drumul Crucii, care pentru noi este drumul vieții, al iertării și al mîntuirii. Fără acest drum nimeni dintre oameni nu se poate mîntui.

Iată astăzi Hristos intră triumfal în Ierusalim însoțit de mulțime de oameni cu ramuri de finic în mîini. Să-L întîmpinăm și noi pe Hristos cu stîlpări de fapte bune. Hristos blestemă smochinul fără roade care se usucă. Să ne temem și noi, că sîntem ca niște pomi fără roade pe pămînt, lipsiți de multe bunătăți duhovnicești. Hristos primește pe femeia păcătoasă să-I spele picioarele. Să ne apropiem și noi de Domnul și cu lacrimi de pocăință să-I udăm picioarele și să I le sărutăm.

Hristos este vîndut de Iuda la iudei pe 30 de arginți. Să ne ferească Dumnezeu să-L trădăm și noi pe Domnul pentru bani, pentru cinste sau din frică. Hristos spală picioarele ucenicilor la Cina cea de Taină, ca să ne învețe smerenia pe toți. Hristos Mîntuitorul nostru săvîrșește prima Sfîntă Liturghie la Cina cea de Taină, întemeiază deci jertfa liturgică și împărtășește pe ucenici, înainte de patima Sa. Să prețuim toată viața biserica, să mergem regulat la Sfînta Liturghie și să ne apropiem cu evlavie și pregătire de Sfînta Împărtășanie, mai ales la marile praznice și sărbători creștine. Numai Iuda, vînzătorul, cînd s-a împărtășit „a intrat satana în el", căci a primit cu nevrednicie Trupul și Sîngele Domnului. Așa vor pătimi toți cei ce se împărtășesc cu necredință și cu păcate mari pe suflet. Vai de cei ce zac în păcate grele și nici măcar în sfintele posturi nu se pocăiesc și nu se împacă cu Mîntuitorul.

Iată, Vinerea Mare! Fiul lui Dumnezeu este răstignit între doi tîlhari, pentru mîntuirea noastră. Să mergem cu sfintele femei mironosițe să plîngem pe Iisus Hristos și mai ales să ne plîngem păcatele noastre lîngă Crucea Lui. Hristos își dă duhul și apoi este pus în mormînt. Să îngenunchem cu mare credință la Mormîntul Domnului, să-L tămîiem, să ne rugăm și să ne cerem iertare, să ne împăcăm unii cu alții și în noaptea sfîntă a Sfintelor Paști să așteptăm clipa de taină a Învierii Domnului și a învierii noastre.

De vom face așa, ne vom bucura cu toții de lumina învierii Mîntuitorului și vom putea cînta cîntarea îngerească de biruință asupra morții și a iadului. Amin.

Orarul slujbelor ortodoxe de Florii, 8 aprilie 2001

Aletea	– ora 10.00	– pr. Alexandru Șereș
Apateu	– ora 9.00	– pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 9.00	– pr. Ilie Ciocan
Bichișciaba	– ora 9.00	– pr. Teodor Marc
Budapesta	– ora 10.00	– pr. vicar Marius Maghiaru
Catedrala Episcopală, Giula	– ora 10.00	– P.S. Sofronie, pr. vicar Pavel Ardelean
Cenadul Unguresc	– ora 9.30	– pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30	– pr. Florin Olteanu
Micherechi	– ora 9.00	– pr. Ioan Bun
Orașul Mic Românesc, Giula	– ora 8.30	– pr. Petru Pușcaș
Otlaca-Pustă	– ora 9.00	– pr. Teodor Rocsin
Săcal	– ora 11.00	– pr. Origen Sabău
Peterd	– ora 10.00	– pr. Cosmin Pop

Programul Adunării „Oastea Domnului" din Micherechi

Duminică	ora 17.00	– program religios
Marți	ora 18.00	– oră de rugăciune

Prezentarea la studii superioare

La 1 martie s-a încheiat termenul de înaintare a dosarelor de prezentare pentru studii superioare ale liceenilor din ultimul an. La Liceul N. Bălcescu, din cei 27 de elevi, numai cinci au ales un alt mod de a continua studiile. Pentru că mai există unele şcoli superioare unde, chiar dacă se pretinde bacalaureatul, instituţiile nu ridică pretenţii prea mari din partea absolvenţilor. Cei mai mulţi şi-au întocmit dosarele şi le-au trimis la mai multe instituţii de învăţămînt superior. Odată cu apropiatele examene de admitere şi cu rezultatele acestora se va decide şi reuşita acestor dosare. Atunci va reieşi, cu cît succes ne-am încercat norocul. Deci, nu peste mult timp încep examenele...

Andreea Gurzău

Concurs şcolar despre mediul înconjurător

Săptămîna trecută, joi, la 29 martie, la liceul N. Bălcescu s-a desfăşurat un concurs distractiv. Din fiecare clasă s-au prezentat grupe formate din cîte 8 elevi. Întrebările şi exerciţiile s-au legat de mediul înconjurător şi apă – fiindcă luna martie este luna apei. Cîştigătorii acestui concurs au fost echipele din clasa a IV-a şi a III-a, ambele clasîndu-se pe locul întîi.

După probe, programul a continuat cu discotecă, care după părerea elevilor a fost cea mai bună din acest an.

– andy –

Săptămînă românească la Micherechi

Sub acest titlu s-au desfăşurat şirul programelor interesante, din perioada 2-6 aprilie, la Şcoala Generală cu Limba de Predare Română din Micherechi. Această săptămînă specială a fost dedicată cunoştinţelor de cultură şi civilizaţie românească, în cadrul căreia elevii şcolii au avut posibilitatea să participe la diferite concursuri, la vizionarea de pe casete video a dansurilor populare româneşti, făcînd cunoştinţă cu obiceiurile româneşti, şi mai ales cu cele micherechene. Şi ca să nu lipsească nici un copil de la „muncă", clasele au putut să lucreze împreună pentru a cîştiga puncte în plus, prin prezentarea unor obiecte româneşti.

Totuşi tema principală a fost cea mai actuală: "sărbători de primăvară". Despre „Săptămîna românească" din Micherechi vom reveni într-un material mai larg în numărul următor.

R. R.

Cărţi electronice pentru copii

Editura Media-tech din România recomandă cărţi electronice interactive şi animate pentru copii. Ofertele editurii pot fi găsite pe pagina web: www.-mediatech.site-design.ro.

Una dintre cărţile recomandate este povestea „Punguţa cu doi bani" de Ion Creangă. CD-ul, care poate fi cumpărat prin cea mai modernă reţea, cuprinde povestea lui Creangă în 30 de scene animate, în care interactivitatea, alături de animaţii şi sunet, este utilizată cu succes pentru a atrage interesul celor mici. Cartea electronică „Punguţa cu doi bani" se adresează copiilor preşcolari şi şcolarilor mici şi conţine şi 10 jocuri cu personajele din poveste. Vizitaţi pagina de pe Internet a Editurii Media-tech şi veţi afla cît costă acest CD, precum şi apariţia a mai multe cărţi pentru copii.

- va -

ENCICLOPEDIE GENERALĂ PENTRU COPII

Electricitate

Electricitate statică

Există două tipuri de electricitate. Unul se numeşte electricitate statică şi nu se deplasează. Uneori o auziţi în timp ce vă daţi jos hainele din nailon.

Curent electric

celălalt tip de electricitate, care circulă prin obiecte, se numeşte curent electric. El este utilizat la luminatul şi încălzitul locuinţelor şi la funcţionarea unor aparate.

Descoperirea electricităţii

Acum 2500 de ani, grecii ştiau că frecînd o bucată de chihlimbar cu o blană, ieşeau scîntei de electricitate statică. Dar numai în urmă cu 150 de ani au descoperit savanţii cum să genereze curent electric.

Maşini electrice

Michael Faraday a inventat primul motor electric, în 1821. Maşinile puse în funcţiune de curent electric sînt utilizate acum în multe case şi fabrici, înlocuind munca multor oameni.

Conductori

Unele materiale, cum ar fi cele metalice, permit curentului electric să treacă prin ele şi se numesc conductoare. Cablurile de metal sînt folosite pentru transportul curentului electric dintr-un loc în altul.

Izolatori

Materialele prin care nu trece curentul electric, de pildă plasticul şi cauciucul, se numesc izolatoare. Cablurile electrice sînt învelite în plastic pentru a proteja oamenii de şocuri electrice.

Cum funcţionează bateriile?

Bateria produce curent electric cu ajutorul unor substanţe chimice. Cînd acestea se epuizează, bateria nu mai funcţionează.

Curentul electric generat de baterii nu este atît de puternic ca cel de la prize, însă bateriile pot fi transportate oriunde.

De unde vine curentul electric?

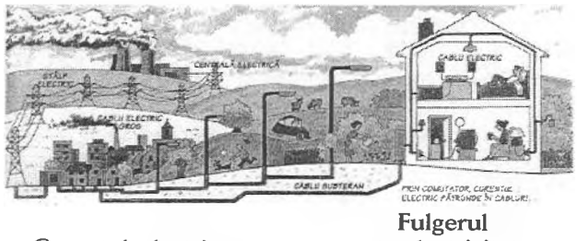

Curentul electric care ajunge în case, fabrici sau străzi vine de la centralele electrice, unde este produs în cantităţi mari.

Centralele electrice generează curent electric cu ajutorul forţei apei rîurilor, prin arderea cărbunelui sau petrolului sau din energie nucleară.

De la centralele electrice, curentul electric este transmis prin cabluri. Acestea sînt suspendate pe stîlpi înalţi şi fac legătura între centrale şi oraşe.

În oraşe, la fiecare casă ajung cabluri subterane. Apoi prin firele electrice din pereţi, curentul electric este transportat în interior.

Ce este priza?

Prin prize, curentul electric ajunge la aparate. Cînd conectăm un aparat la priză, curentul electric trece din ea în cablul aparatului, ajungînd apoi la motorul electric al acestuia.

De ce luminează becul?

Curentul electric trece printr-un filament special, care se încălzeşte atît de puternic, încît luminează. Primul bec electric a fost realizat în 1879 de către Thomas Edison.

Fulgerul este electricitate

În timpul furtunilor mari, electricitatea statică din nori se poate scurge pe pămînt, prin fulger, care uneori provoacă pagube şi incendii.

Fulgerul urmează întotdeauna calea cea mai scurtă spre sol, de aceea este periculos să ne adăpostim sub copaci pe timp de furtună. Clădirile înalte au paratrăznete, prin care fulgerele se scurg în pămînt.

Perinița în centrul Giulei

Căminiștii români din orașul balnear au avut luni un program special: după orele de meditației, s-au deplasat în centrul orașului, bucurîndu-se nu numai de vremea însorită, ci și de parada măștilor prezentate de artiștii Teatrului Masca din București. Actorii români au prezentat marți seara, în sala Teatrului Cetății, spectacolul „Concert de promenadă". Defilarea prin centrul Giulei a atras publicul prin muzica populară românească și măștile atractive.

JOC CU LITERE

Încercați să alcătuiți cuvinte noi prin adăugarea unei litere la începutul cuvîntului.

De exemplu: *port – sport*

opt -...; mor -...; vai -...; țel -...; apă -...; are -...; ac -...; rece -...; pas -...;

copt, amor, grai, oțel, iapă, zare, lac, trece, apas

Încercați să alcătuiți cuvinte noi prin adăugarea unei litere la sfîrșitul cuvîntului.

De exemplu: *cer – cerc*

var -...; cor -...; dor -...; gard -...; cal -...; lup -...; pas -...; par -...; car -...;

vară, com, dorm, gardă, cale, lupt, pasc, parc, care

Încercați să alcătuiți cuvinte noi prin schimbarea literei din mijloc

De exemplu: *var – vărr*

par -...; are -...; cap -...; cai -...; cai -...; fac -...; car -...; vai -...; dar -...; mac -...;

pară, ace, cup, cui, foc, cor, vai, dor, mic

A. Crișan

Calcule interesante

Avem cinci cifre egale (2; 2; 2; 2; 2). Cu aceste cifre și prin anumite operații matematice am format valoarea numerelor de la 1 pînă la 10.

Potriviți calculele cu cifrele potrivite. De exemplu:

$1 = (22-2)^{2-2}$

$? = (2\times2+2)\text{-}2^2$

$? = 2\times2\times2\times\frac{2}{2}$

$? = 2+2+2-\frac{2}{2}$

$? = \frac{2+2}{2}+\frac{2}{2}$

$? = 2\times(2-2)+2\times2$

$? = (2+2+2)\times\frac{2}{2}$

$? = \frac{22}{2}-2^2$

$? = 2\times2\times2+\frac{2}{2}$

$? = (2+2+\frac{2}{2})\times2$

Încercați și alte combinații!

A. Crișan

Soluție în pagina 15.

Întîlnire cu poezia românească

Luni, 2 aprilie, la Catedra de limba română a Facultății Pedagogice Juhász Gyula din Seghedin a avut loc o întîlnire cu poezia românească, oferită de studenții din anul II.

Ideea organizării unei serate literare ne-a sugerat-o domnul profesor *Ștefan Gencărău* și noi am primit-o cu bucurie, deoarece în anii de liceu am avut ultima dată asemenea preocupări. În anii de liceu elevul se ocupă în primul rînd cu materia obligatorie, cu învățarea pe de rost a poeziei și nu se adîncește prea mult în ceea ce vrea să comunice poetul prin opera sa.

De ce avem nevoie de poezie? De ce am ales poezia pentru seara asta? Pentru că poezia aparține culturii, înfrumusețează sufletul omului, ne face mai buni, dar din păcate timpul omoară orice creație intelectuală, în total ori în parte. Obligațiile față de cultură nu ne iartă dacă rămînem în urma ideilor contemporane. Viața omului cult este grea și în epoca noastră. Mai ales pentru tineri, căci li se impun, des și sever, să cunoască noutățile vieții și să vorbească despre ele elegant și cu certitudine.

Ne-am adunat deci, în jurul poeziei, ca să reînviem ideea adevărului, ideea sentimentului și a tot ceea ce este frumos în sufletul nostru. Tema seratei literare a fost *poezia lui Nichita Stănescu*. Ne-am gîndit că pentru început acest poet, împreună cu ceea ce exprimă prin opera sa, este cea mai bună alegere.

Rînd pe rînd am prezentat universul operei lui Nichita Stănescu, aducînd argumente asupra interpretării cuvintelor-cheie ale operei, vorbind despre creativitatea și expresia poetului, despre modernitatea esențială. Am subliniat și relația lui Stănescu cu alți poeți (de exemplu Marin Sorescu), precum și repere bibliografice. Seara a fost înfrumusețată cu un buchet de poeme recitate.

Întîlnirea aceasta nu a fost o seară festivă, dar am avut totuși cîțiva invitați care ne-au onorat cu prezența lor. Printre oaspeți au fost profesori, studenți din alți ani de studiu, domnul *Andrei Oancea*, consulul general al României din Segedin, domnul *Rudolf Windisch*, profesorul Universității din Rostock, și alții.

La sfîrșitul seratei am ajuns la concluzii interesante, constatînd că înțelegem mai bine cine a fost și este, ce voia Nichita Stănescu. El a fost un poet modern, un explorator al sufletului uman și el nu vroia decît să fie fericit. Și mai ales ar fi vrut să oprească în loc ceea ce nu se poate opri niciodată: starea fericirii. Să dea secundei eternitate.

„O, voi prieteni / poezia nu este lacrimă /
ea este însuși plînsul / plînsul unui ochi neinventat /
lacrima ochiului / celui care trebuie să fie frumos /
lacrima celui care trebuie să fie fericit"

Cristina Pop
Anul II, română-pedagogie

Iosif Vulcan – cinstit și la Szarvas

Cercul de lectură și literatură „Lucian Magdu" din cadrul Școlii Superioare „Tessedik Sámuel", secția educatoare bilingve, a consacrat vineri, la 30 martie, o ediție festivă sărbătoririi a 160 de ani de la nașterea lui Iosif Vulcan. Cu acest prilej, profesoara de limba și literatura română doamna *Lucreția Șipoș Fluieraș* a subliniat contribuția mentorului de la revista „Familia" la afirmarea culturii române din toate provinciile românești.

L. F.

AȚRU, Chitighaz, Micherechi și cercetătorii în fruntea listei subvențiilor culturale

Comunitatea Românilor din Pocei plănuiește să găzduiască întîlnirea episcopului greco-catolic *Keresztes Szilárd* și al episcopului ortodox român *Sofronie Drincec* la Pocei, în luna Paștilor din anul 2001. Pentru cheltuielile serbării s-a apelat la Fundația Publică pentru Minorități. Organizațiile românești au înaintat la Fundație concursuri în număr record, solicitînd sprijin bănesc pentru realizarea diferitelor programe culturale din prima parte a anului curent. Subvenția cea mai mare pentru un singur proiect a primit-o Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Sînt dotate cu jumătate de milion de forinți proiectele chitighăzenilor, ale micherechenilor și ale cercetătorilor. Căminul vîrstnicilor din Chitighaz se poate bucura de o subvenție ca niciodată, de 300 de mii de forinți pentru organizarea unui program cultural al naționalităților.

Precum era de așteptat, cele mai multe dosare de concurs s-au depus la Fundația Publică pentru Minorități cu scopul obținerii unor fonduri bănești pentru organizarea diferitelor programe culturale. Românii au înaintat 58 de concursuri pentru desfășurarea unor programe culturale din prima jumătate a anului 2001. La Fundație s-a decis despre soarta acestora la ședința din 29 martie anul curent. Primesc sprijin bănesc 32 de concursuri românești, în total 4,68 milioane de forinți.

Cele mai multe concursuri au fost expediate din Apateu (7), tot ei primind sprijin pentru cele mai multe programe planificate (5). Comunitatea românească din Pocei a înaintat 6 concursuri, primește subvenție pentru 4 dintre acestea. Tot atîtea concursuri (6) s-au trimis și din Bedeu, dar ei au obținut subvenție doar pentru 2 proiecte. S-au completat 4 concursuri la Jaca, jumătate dintre ele cîștigînd sprijin. Au avut 4 concursuri și cercetătorii, asociația și institutul. Li s-a acordat sprijin pentru trei proiecte. Tot cîte 4–4 concursuri a înaintat atît Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU), cît și Autoguvernarea românească din sectorul VII al Budapestei. Ambele organizații au primit sprijin pentru cîte un singur program. Au fost trimise trei concursuri din Micherechi, două dintre acestea au obținut sprijin. Din celelalte localități, de la celelalte organizații și instituții au sosit cel mult două concursuri.

Totalizînd subvențiile obținute de diferitele comunități românești se constată că Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) a primit 550 de mii de forinți pentru realizarea celor două planuri culturale pentru care a solicitat sprijin bănesc de la Fundație. Micherechi și Chitighaz beneficiază de cîte 500–500 de mii de forinți, cercetătorii primesc tot 500 de mii de forinți, Apateu a adunat 440 de mii de forinți, iar Pocei primește 380 de mii de forinți. Restul organizațiilor se bucură de subvenții între 250 și 30 de mii de forinți.

Comunitatea Românilor din Pocei primește 100 de mii de forinți pentru organizarea, pentru elevi de școală generală, a unui concurs de cunoaștere a istoriei locale, precum alte 100 de mii de forinți pentru participarea la Tîrgul Meșterilor Populari în România. Comunitatea din Pocei, condusă de vicepreședintele AȚRU *Ioan Tanasi*, a mai concurat și a și primit 100 de mii de forinți pentru organizarea întîlnirii dintre episcopul greco-catolic *Keresztes Szilárd* și episcopul ortodox român *Sofronie Drincec*, în luna aprilie 2001, la Pocei. Aici s-au mai angajat și la organizarea unei expoziții de icoane, obținînd în acest scop 80 de mii de forinți.

Centrul cultural din Apateu primește cîte 150 de mii de forinți pentru sprijinirea activității echipei de dansuri populare a elevilor și a corului adulților. Autoguvernarea românească din loc primește, printre altele, 30 de mii de forinți pentru organizarea cursului de limbă română pentru adulți. Tot pentru același scop, Autoguvernarea românească din Darvaș a obținut 150 de mii de forinți.

Căminul bătrînilor din Chitighaz primește 300 de mii de forinți pentru un program cultural al naționalităților, iar Asociația Culturală a Românilor de aici are acum 200 de mii de forinți pentru organizarea concertului de Rusalii.

Corul „Pro musica" din Giula primește 250 de mii de forinți pentru acoperirea cheltuielilor tradiționalului festival internațional de muzică corală, planificat cu participarea a 400 de coriști, la 21 aprilie 2001.

Căminul cultural din Micherechi a obținut 200 de mii de forinți pentru completarea costumelor membrilor echipei folclorice din loc, precum și 300 de mii de forinți pentru organizarea, între 24–28 mai 2001, a festivalului folcloric internațional la Micherechi.

Uniunea Românilor din Bichișciaba a primit 100 de mii de forinți pentru cunoscutul și deja tradiționalul concurs de povești pentru copii, și tot 100 de mii de forinți pentru contribuția la cheltuielile întîlnirii internaționale a fanfarelor adunărilor baptiste.

Școlii generale din Bedeu i se asigură, printre altele, 80 de mii de forinți pentru programele din „săptămîna naționalităților". Centrul cultural din Bătania primește 100 de mii de forinți pentru sărbătorirea zilei lui „Sfîntu Gheorghe". Centrul cultural din Jaca obține 100 de mii de forinți pentru organizarea întîlnirii bibliotecarilor români și 150 de mii de forinți pentru ziua culturală românească. Autoguvernarea românească din Vecherd este sprijinită cu 100 de mii de forinți pentru organizarea unei tabere de arte plastice.

AȚRU primește 400 de mii de forinți pentru organizarea concursului „Perinița" și 150 de mii de forinți pentru cheltuielile mobilizării cercurilor de păstrare a tradițiilor din rîndul elevilor. Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria primește 200 de mii de forinți pentru organizarea unei conferințe despre învățămîntul românesc, iar Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria primește alte 200 de mii de forinți pentru organizarea unor sesiuni de răspîndire a cunoștințelor despre personalități marcante ale istoriei culturii românești, precum și 100 de mii de forinți pentru popularizarea publicațiilor științifice românești.

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria a căpătat 200 de mii de forinți pentru organizarea aniversării Iosif Vulcan și Iustin Popfiu la Leta Mare și Giula. Aceleași personalități ale culturii românești le va aniversa în capitală și Societatea Culturală a Românilor din Budapesta, care a primit pentru acest program 150 de mii de forinți. Autoguvernarea românească din sectorul VII din Budapesta plănuiește organizarea, la 22 aprilie, a serbării comemorative a lui Emanuil Gojdu. Reprezentanța din sectorul unde se află clădirile fostei Fundații Gojdu, a obținut pentru această manifestare 250 de mii de forinți. Grădinița românească din strada Galamb din Giula a primit 50 de mii de forinți pentru programe de creație.

La Fundația Publică au mai sosit concursuri din partea reprezentanților românești din Cenadul Unguresc, Otlaca-Pustă și sectorul II al Budapestei, dar acum acestea n-au fost susținute. Nu a sosit, în schimb, nici un concurs din Seghedin, Săcal sau Aletea, iar dintre școlile românești, singurele instituții care au întocmit concurs cu vreun plan cultural au fost doar două școli din Bihor, din Apateu și cea din Bedeu.

Șt. Frătean

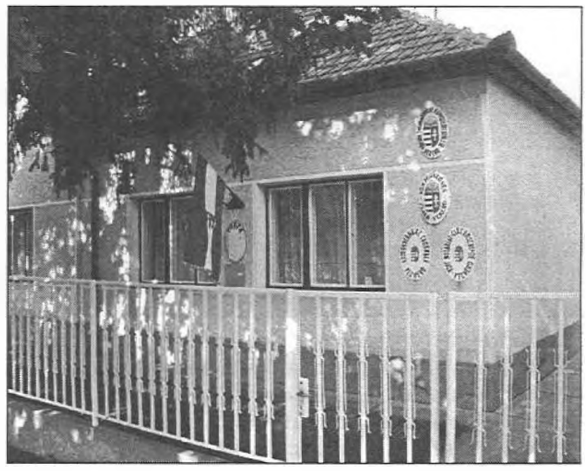

La Vecherd se va organiza o tabără de arte plastice

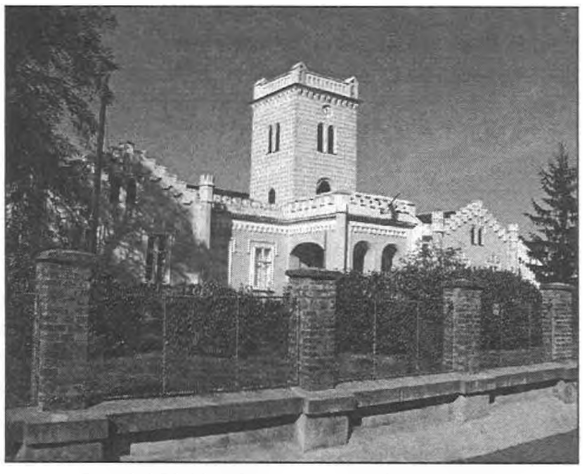

Castelul Rhédey din Jaca va găzdui și în 2001 întîlnirea bibliotecarilor români

Momente folclorice de neuitat la Jaca

În viața unei localități sînt anumite momente care au o mare influență asupra traiului de mai tîrziu. Aceste ocazii nu au aceeași însemnătate pentru oricine, dar în fața acelora care sînt implicați, aceștia resimt aceste momente cu adîncă trăire. Și azi, după peste treizeci de ani, îmi amintesc cum, fiind copilaș, împreună cu părinții și cu sora mea ne-am dus la școala din Micherechi, unde, în curtea școlii, un ansamblu folcloric din Arad a uluit spectatorii cu un program de neuitat. Încă și acum îmi răsună în urechi și suflet glasul lui *Mircea Mioc* cîntînd: *Busuioc de prin Banat...*

Sîmbătă seara, la 31 martie, urmărind programul dansatorilor și cîntăreților din Micherechi, m-am uitat la fețele publicului din Jaca. Mi-a făcut o mare bucurie că printre cei 200 de spectatori au fost foarte mulți copilași. Cel mai mult mi-au plăcut cele două fetițe care tot timpul au dansat și cîntat pe scaune, stînd lîngă mama lor. Sînt convins că în sufletul lor și în mintea acestor fetițe spectacolul de sîmbătă seara a tras o brazdă adîncă, care le va influența în viitor sentimentele față de limba, muzica și dansul popular românesc. În Jaca, aceasta a fost cea mai bună reclamă, ca din „educație română" să-și deschidă iarăși ușile.

La ora 19.00, *Imre Márkus*, președintele Autoguvernării Minoritare Române din Jaca a deschis festivitatea, mulțumind tuturor acelora care au contribuit la organizare și desfășurare. Apoi a salutat oaspeții de onoare a serii, înainte de toate conducătorii AȚRU: președintele *Traian Cresta*, vicepreședintele *Ioan Tanasi*, șeful de Oficiu *Tiberiu Iuhas* și referenta *Eva Ruja Bányai*, *Mihai Ardelean*, directorul casei de cultură din Micherechi. În continuare, *Clara Kovács*, organizatoarea întrunirii, a prezentat programul.

Mai întîi, corul de femei din Jaca a interpretat cîntece populare românești și ungurești. În continuare, publicul s-a putut bucura de cîntecele și dansurile populare românești interpretate de Ansamblul de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor" din Micherechi. Printre dansurile populare cu numeroase momente de solo, publicul s-a putut bucura și de cîntecele talentatului laureat *Grigore Poiendan*, precum și de interpretele *Vanda Davida* și *Simona Faragău*.

Păcat că scena nu a fost mai spațioasă, fiindcă atunci cînd alături de „păstrătorii de tradiții" a evoluat și echipa elevilor din Micherechi, mi s-a părut că scîndurile scenei nu mai rezistă la tropotul mulțumii de dansatori. În fine, iată cîteva comentarii după spectacol:

„Nu pentru că ar fi obligatoriu, dar vă mulțumesc din suflet pentru această seară fantastică." (*Gulyás András*, primarul comunei)

„Am rămas gură-cască de uimire. Dar știm că un asemenea spectacol se poate întocmi numai cu multă trudă și ambiție. Le dorim dansatorilor și coregrafului Patyi Zoltán și în viitor mult succes." (*Mihucza Sándorné* și *Füzesi Katalin*, cîntărețele corului din Jaca)

„Acum 50 de ani am văzut așa program la Cluj. Mă bucur că m-am ostenit pînă aici în astă seară." (cel mai în vîrstă locuitor al comunei)

– Cum ați avut ideea să invitați aceste două formații, doamnă Clara Kovács?

– *După ultima ședință a Comisiei Culturale a AȚRU, președintele Imre Márkus ne-a propus să organizăm un asemenea spectacol. M-am gîndit la ansamblul din Micherechi, pentru că și altădată mi-au plăcut spectacolele lor. Încă în luna ianuarie am vorbit la telefon cu primarul* dr. Gheorghe Ruja *și cu Mihai Ardelean, directorul Căminului cultural. Ei au fost atît de amabili și receptivi, încît și-au dat seama ce mare importanță are spectacolul pentru noi. La fel, cunoscînd problemele noastre financiare, nu au cerut bani pentru spectacol, ci au pretins numai cina și transportul echipei.*

– Cum v-a plăcut programul?

– *Nici nu pot să exprim în cuvinte... Mă bucur foarte mult că i-am invitat pe micherecheni...*

Cum să fi refuzat o asemenea invitație? Îmi pare bine că toată lumea este mulțumită cu programul nostru. (Mihai Ardelean)

Spectacolul a fost excelent. Ne străduim ca în viitor să atragem și din alte localități cît mai mulți locuitori români la asemenea spectacole și să introducem din nou educația limbii române în fiecare comună unde locuiesc oameni de-ai noștri, să nu-i lăsăm să se rătăcească dintre noi. (Traian Cresta)

Ioan C.

Vinul din Leta Mare este printre cele mai bune

La începutul lunii martie, în România, la Săcueni, s-a organizat cea de-a șaptea ediție a concursului de vinuri din Ermellék. Participanții au gustat în curs de numai șapte ore 78 de vinuri, printre care s-a găsit și unul din Leta Mare. Notarul *Gheorghe Pantea*, membru în Asociația Românească din Leta, a pornit la acest concurs cu un vin Cabernet Savignon, din categoria vinului roșu. La concursul, care prin prezența oaspeților din Leta Mare a devenit din național internațional, al treilea loc a fost conferit vinului de pe meleagurile noastre.

- va -

Cu nana Florica despre Florii

„Numele l-am moștenit de la mama, fiind prima fată în familie – îmi povestește *Florica Munteanu*, născută Avrămuț. Prea tare nu am avut cum să ne sărbătorim ziua numelui, pentru că eram săraci, Dar pentru că se lega tocmai de sărbătoarea religioasă a Intrării Domnului în Ierusalim, era o zi însemnată în familie. Dragostea față de credința noastră ortodoxă am moștenit-o de la tata, și de copil mic umblam regulat la biserică. Pe cînd eram tînără, aveam aici și un cor bisericesc, alcătuit numai din femei. Și conducătoarea noastră se numea Floare, e vorba de *Florica Borbély*, care azi trăiește în Budapesta. Tare ne-a plăcut să cîntăm. Pe atunci și tinerii erau mai apropiați de Biserică. La Florii se sfințeau în biserică mîțișoarele, iar preotul ne-a dat la toți cîte-o nuia. După duminica Floriilor, în Săptămîna Mare, în fiecare zi ne pregătim de Paști. Ne curățăm trupește și sufletește. De cînd sînt mai bolnăvicioasă, nu postesc în fiecare zi, dar din Joia Mare gătesc numai mîncăruri de post. Preotul nostru tînăr, *Florin Olteanu*, care de șapte ani trăiește aici în sat la noi, ne adună la biserică în fiecare duminică, dar în zilele de sărbători oamenii abia încap în casa Domnului."

E. Iova

1841–1907

Iosif Vulcan

Dragostea lui George a Florii Nuţului

A fost aşa de rînd şi de vreme, c-a venit o carte lungă de la varmeghie, ca toţi ficiorii pe cîţi i-au luat cătane să *andălească* la Orade-n cetate să slujească pe împăratul.

Cîci a sosit porunca-n sat, birăul a luat *ţovul* în mînă ş-a mers din casă-n casă pe la toţi şi fără voroave multe le-a spus să se *ticăzească* frumos şi să plece „la haine".

De cînd îi lumea, atîta supărare n-a mai fost în satul acela. Plîngeau mamele, se boceau fetele, cît de lacrămile lor s-ar fi umflat Bărcăul şi ar fi vărsat toate holdele.

Dar între toate, cea mai amărîtă era Medreana, fata Dierii lui Toderaş gornicul. O fecioară cu părul fuior de mătasă, pe care dacă-l slobozea jos, îi bătea călcîiele şi-ţi părea un curcubeu vestitor de gînd senin.

Şi cum să nu fi fost necăjită pînă dincolo, că doar între cei luaţi cătane se afla şi George a Florii Nuţului, un flăcău colea, cruce de voinic, care n-avea seamăn în şepte sate şi care-i era drag ca lumina ochilor!

Au copilărit împreună, păzind caprele prin *huci* şi *smidă*. În toate dimineţile ei îi tăia o joardă, cu care ea îşi dregea turma cînd aceea da să treacă răzorul în mălăişte. Cît îi ziulica şedeau pe pajiştea verde ori pe *bulvane* şi cîntau sau îşi spuneau poveşti; iar dacă *bîzgăia* ploaia, se ascundeau într-un *cotrob* de goron şi priveau de-acolo *morneaţa* ce se lăsa din deal în joc la vale ca un văl ce acopere totul. Îşi împărţeau cu dragoste mălaiul din traistă şi amîndoi beau apă din izvor cu *clopul* lui, glumind şi rîzînd vesel, fără să le pese de ceialalţi copii cari păşteau şi ei tot acolo vitişoarele.

Aşa şi tot aşa, într-una din zile s-au pomenit că nu pot trăi unul fără altul; mureau de dor, dacă nu se vedeau, – fără să ştie că simţirea aceasta e dragostea.

Mai tîrziu, cînd au crescut mari şi cînd nu mai păzeau caprele, ştiau şi ei, ba ştia tot satul că se iubesc grozav. Gura obştei i-a şi cununat, căci aşa pereche potrivită ba să mai vezi.

Medreana, de cîte ori se uita în *căutătoare*, se vedea tot mai frumoasă; iar George dacă o zărea, tresărea de fericire, c-aşa nevastă *schitace* n-o să aibă nime.

Amîndoi erau îndestuliţi şi veseli, de puteai prinde iepuri cu ei. Aşteptau numai chişlegile ş-apoi haid' la... Isaia dănţuieşte.

Dar tocmai în pragul fericirii, sosi *asentarea*. Colonelul, cînd a văzut pe George a Florii Nuţului, fără să mai aştepte părerea doftorului, zise: „În sfîrşit un ficior zdravăn". Îi puse mîna pe umăr şi-l primi cu cea mai mare plăcere, ba îi mai dete şi o ţigară să fumeze.

Bietul George gîndea că s-a cutropit cerul pe el. Cum să lase el acasă cel avea mai scump în lume, un bujor de fată frumoasă, cu care avea să se cunune şi s-aducă apoi raiul pe pămînt, – şi să plece în străinătate, cu părul tuns şi cu puşca-n spate, mîncînd pînea nesărată a dorului ce nu se poate *tămădui* niciodată?!

Făcut-a el tot ce a putut, mişcat-a toate petrile, dat-a bani în dreapta şi-n stînga, numai să poată scăpa. Dar în zădar! N-a fost chip. Că doar el a fost între toţi cel mai bine făcut, nalt şi tare ca un munte.

În jale şi tînguieli stropite cu lacrimi au petrecut Medreana şi George vremea de la asentare şi pînă ce a sosit porunca varmeghieie. La *habă*, unde joacă fetele şi feciorii, nu-i mai văzuse nimeni. Valea şi codrii răsunau de doinele lor jalnice. Cine-i vedea, i se făcea milă şi-i mîngăia.

În ajunul d-a pleca la Orade, George trecea cam *şumen* d-a lungul uliţei, cîntînd amărît:

Văii pe nana pe vale,
Ea-mi *ise* să-i stau în cale...

Cînd sosi *pe-dri* casa în care şedea Medreana, un cap de fată mare se ivi la pîrlaz şi-l întebă:

– *Iuă* mergi, George?

– Da, iaca numa pînaice – răspunse el stînd locului – să te mai văd o dată şi să-mi făgăduieşti că m-aştepţi pînă ce-oi vini acasă.

Medreana, căci era dînsa, trecu pîrlazul şi apropiindu-se de George, îi răspunse:

– George, da nu mă crezi?

– Ba te cred, Medreano. Da mă tem, că eşti frumoasă şi eşti dragă cui te vede.

– Să n-am parte de noroc, dacă nu te-oi aştepta.

– De te-aş afla măritată, să mă bată sfîntul soare, dacă n-aş face o nefăcută.

– Auleo, Doamne!

– Te-aş *potroci* cu bărbat cu tot, să nu mai vedeţi lumina zilei.

– Îţi jur...

– Numai *dîrt* acea am venit, să-ţi spun asta; că-mi eşti mai dragă decît viaţa. Rămîi sănătoasă şi să ne vedem cu bine!

Au trecut doi ani şi jumătate de cînd George a Florii Nuţului a părăsit valea Barcăului şi tînjeşte de dor în cetatea Orăzii.

De atunci şi pîn-acuma el a îndurat de multe ori vergeaua şi sudălmile căprarului, care turvinat ce era, îl credea tonc şi greu de cap, neştiind că mintea aceluia nu-i la cătănie, ci la drăguţa lui de-acasă.

În sfîrşit era p-aci să tracă şi vremea de cătănie. Nu mai lipseau decît vro două săptămîni. El se credea ca acasă şi gusta încă de-*amu* toate bucuriile unei fericiri negrăite.

În toată clipa vedea pe Medreana, care de atuncea s-a făcut şi mai frumoasă şi mai harnică, aşteptîndu-l cu dor să se poată cununa cît mai curînd. O vedea îmbrăcată mirasă, cu cunună pe cap şi cu cizme roşii pe picioare. Şi o ţinea-n braţe ca pe nevasta lui şi o săruta cu foc, cu toată dragostea lui fierbine.

Şi cînd se credea c-a şi atins fericirea, veni o scrisoare de-acasă, care-i vestea că Medreana s-a măritat.

– Nu cred! Strigă el ca scos din minţi celui ce i-a citit scrisoarea. Nu-i adevărat. Medreana mi-a jurat că mă aşteaptă. Minte cela ce scrie, ori tu-ţi baţi joc de mine.

– Citeşte tu dacă ştii mai bine, şi, aruncîndu-i scrisoarea, acela se duse p-aci-ncolo.

A doua zi dimineaţa, George a Florii Nuţului nu mai era în cetate, fugise, deşi mai avea încă o săptămînă de slujbă. Ce-i păsa lui de amu şi de slujbă şi de pedeapsa aspră şi de lumea toată!? Că doar nu putea sta *şilboc* în cetate, cînd toată picătura de sînge îi fierbea?!

A sosit acasă noaptea. Satul dormea. Nicăiri nici o lumină. Şi opăiţul din vatră era stins. Numai cîinii băteau.

Ca şi-un făcător de rele, care se teme de conştiinţa sa, s-a tras pînă la casa tătîne-său... L-a sculat din somn şi l-a întrebat:

– Adevărat îi că s-a măritat Medreana?

– Măritat zo acea.

– După cine?

– După Lica lui Todica Strîmbului.

George n-a mai zis o vorbă; legănată, s-a cam mai dus în noaptea neagră...

Peste un ceas clopotele bisericuţei din deal sunau într-o dungă. „Foc! Foc"! strigau din toate părţile... Şi-n cîteva clipe satul întreg era-n picioare, cu furci de fier şi cu securi, să stingă focul.

Ardea casa lui Lica a lui Todica Strîmbului. Flacările încinsese tot acoperişul, trosneau şi grinzile, nu mai era chip de mîntuinţă. Cu toate acesta unii mai îndrăzneţi se urcară să potolească ce pot, iar cei mai mulţi apărau numai casele vecine.

Printre oameni se afla şi George a Florii Nuţului, sta-nlemnit şi privea, parcă cu plăcere, cum se făcea cenuşe şi scrum casa aceluia ce i-a jefuit steaua vieţii.

Deodată oarecine a strigat:

– George a Florii Nuţului a pus focul. Prindeţi-l!

Şi-ndată o mulţime de oameni se nepustiră spre el să-l prindă şi să-l facă puzderii.

Tot în clipa aceea s-auzi din casa ce ardea un ţipăt femeiesc de deznădejde şi numaidecît sări afară de acolo, prin flăcări, un tînăr, Lica lui Todica Strîmbului, bărbatul Medreanei.

Şi ţipătul de femeie s-auz din nou din casă, tot mai plîngător, aproape năduşit şi din ce în ce mai slab. George a Florii Nuţului tresări; se simţea ca trăsnit, căci cunoscu glasul, era al Medreanei.

O clipă el aruncă privirea spre Lica a lui Todica Strîmbului şi văzînd că acela nu se mişcă, se smîci din brîncile oamenilor şi sări prin mijlocul flăcărilor în casa arzîndă.

Toţi îşi făcură cruce, crezînd că singur vrea să-şi facă sfîrşit vieţii, ca să scape de urgia poporului.

Dar n-avură vreme să se mire mult, căci iată George ieşi iute din foc, aducînd în braţe podoaba lui cea mai scumpă, pe Medreana pe jumătate moartă...

Jendarmii numaidecît puseră mîna pe el, îl legară *bot* şi-l duseră-n temniţă...

La judecătorie, George a Florii Nuţului n-a tăgăduit nimica. A spus că el a aprins casa ca să piară acolo şi Lica şi Medreana, care nu şi-a ţinut vorba şi jurămîntul şi s-a măritat după altul.

– Da cînd am auzit-o plîngînd de moarte în casa care ardea, încheie dînsul, mi s-a strîns inima; şi cînd am văzut că nimernicul de bărbat nu se mişcă s-a scoată, am sărit în flacări, fără să-mi pase de viaţă, numai să vadă Medreana care din noi doi am iubit-o mai mult.

Judecătoria l-a osîndit la temniţă de patru ani, din cari i s-au iertat unul.

Apoi s-a întors acasă şi s-a cununat cu Medreana, despărţită de Lica a lui Todica Strîmbului, care a părăsit-o în primejdie de moarte.

Anul 50

Fişier al colaboratorilor FOII (47)

Mihai Gurzău

debut în presă • colaborări • scrieri

Coleg de generaţie apropiată la acelaşi liceu cu Doina Misarăş, pe care am înregistrat-o la fişierul din săptămîna trecută, Mihai Gurzău este şi un coleg de colaborare la acelaşi ziar românesc. Ca şi în cazul colegei sale, e de mirare că asemenea tineri au o perioadă foarte activă de colaborări, după care încetinesc ritmul sau nu mai publică decît sporadic. Nu se poate motiva această intensă şi grupată activitate de colaborator prin absenţa subiectelor de scris, după cum nici prin prestaţia lor jurnalistică, în mare parte contrazisă tocmai de unele texte demne de reţinut, la care am făcut sau facem trimitere în cazul fiecăruia. Există şi în cazul acestui colaborator o diversitate de practici ale scrisului jurnalistic, o uşurinţă în mînuirea diferitelor tipuri şi genuri publicistice, încît nedumerirea de încetare a colaborărilor persistă şi asupra evoluţiei sale.

Pe lîngă concursurile distractive de tip rebus iniţiate de ziar, tinerii erau antrenaţi şi în concursuri mai specializate, de valorificare şi exersare a limbii române: concursuri de recitări, de povestiri sau dictări şi descifrări. Mihai Gurzău intră într-un material semnat de E. Illyés, despre elevii evidenţiaţi la asemenea activităţi de întrecere. O menţiune specială se face pentru secţiunea de recitări, unde Mihai Gurzău este amintit alături de Hortensia Olah (nr. 5, 1 mart. 1972). Debutul în presă are loc ca elev, pe pagina tineretului, alături de colegul mai mic, Petru Tripon, elev în clasa a 6-a, cu o corespondenţă despre un concurs cultural organizat la liceu. Aici, elevul licean dă principalele informaţii ale celor implicaţi în organizarea acestui concurs, precum şi rezultatele diferitelor secţiuni (nr. 7, 1 apr. 1972). Debutul cu acest text (Concurs cultural) poate fi considerat reprezentativ pentru colaborările sale ulterioare doar în măsura în care acest tip de corespondenţe răspundeau cititorilor tineri de la liceu şi contribuţiilor lor la realizarea paginii de tineret a ziarului.

Două zone mai importante acoperă cele mai multe din articolele scrise la ziarul românesc. Prima este prestaţia colaborărilor informative, cu uşoare dezvoltări care tind spre un palid reportaj. Perioada cea mai activă cu asemenea intervenţii în presă sînt anii '72-'74, cînd se ocupă îndeosebi de activităţile din vacanţă ale elevilor. Două materiale sînt evidente pentru scrisul său reportericesc, despre taberele şcolare de la Kiliántelep şi Telekgerendás (nr. 14, 15 iul. 1972) şi La cules de mere (nr. 19, 1 oct. 1972). Aici colaboratorul face relatări despre programul intern al taberei de muncă sau de odihnă, dînd datele importante ale activităţilor, persoanelor antrenate şi asupra rezultatelor obţinute. Aş spune că scrisul lui Mihai Gurzău se caracterizează mai degrabă prin oralitate, fiindcă accentul frazei sale cade pe rostire şi implicare directă în cele relatate. De aici şi gustul pentru a transforma unele activităţi în scenarii vecine cu imaginaţia, precum textul Întîi septembrie (nr. 17, 1 sept. 1972). Nu e întîmplătoare această deschidere a colaborărilor sale spre dimensiunea orală a manifestărilor. Încă din liceu, Mihai Gurzău se face remarcat prin luări directe de cuvînt, cu diferite ocazii, fie la cunoscuta sărbătoare a panglicii, fie la întîlnirea cu scriitorii din România. Din aceeaşi perioadă datează şi cîştigarea unui important premiu la concursul de rebus organizat de ziar.

Cealaltă zonă a colaborărilor, surprinzătoare prin modul de manifestare, este cea a scrierilor poetice. Articolul colorat uneori cu imaginaţie atinge şi fiorul liric al acestui colaborator. În acelaşi an bogat în colaborări, 1972, i se publică două poezii, Aventura şi Hora cărţii, scrise în formula unor prelucrări după rima populară. E o poezie didactică, despre evenimente care au marcat copilăria. În iarnă publică o altă poezie, Moş Gerilă, în acelaşi stil oral, cu o tentă anecdotică şi umoristică. Pentru exerciţiul limbii şi al muzicalităţii sunetelor în interiorul unui context poetic, asemenea producţii devin şi un reuşit joc lingvistic.

Printre ultimele articole, din perioada studenţiei seghediene, se constată nu numai o maturizare a preocupărilor sale, dar şi o mai bună stăpînire a instrumentelor jurnalistice. Un material mai larg despre manifestările din cadrul săptămînii etnografice SZOTE (expoziţii, conferinţe, serate de poezie, film, nr. 8, 15 apr. 1977), ca şi cel despre jocurile teatrale de la Seghedin (nr. 15, 1 aug.), au limpezimea ideilor şi acurateţea exprimării. Cititorul poate observa uşor că interesul colaboratorului deplasează accentul spre dominanta culturală a evenimentului respectiv şi mai puţin pe datele de culise ale acestuia. O activitate sau alta devine un spectacol în sine, în care se schimbă şi decorurile şi actorii. De aici şi pînă la materialul distractiv despre improvizaţia micherechenilor de a-şi face ei un circ în ogradă (La „Circul Hörömpő" din Micherechi, nr. 16, 23 iulie 1978), unde îmbină anecdota cu evocarea, Mihai Gurzău ştie să extragă din spectacol mesajul comunitar. Iniţiativa Anuţei şi Aurică de a se antrena într-un joc vesel, imitînd circari sau clovni, iluzionişti, pentru a aduce rîsul în casele şi sufletele oamenilor devine o formă de a se aduna oamenii la un sfat, a-i invita la comunicare şi implicare. Articolul lui Mihai Gurzău, glumeţ şi jucăuş, pe scara de la umor şi voie bună la mesaj grav, adună la un loc toate posibilităţile scrisului său de pînă acum, oralitate, glumă, parabolă, spontaneitate şi ritm susţinut. Dacă din toate acestea, n-a mai rămas răgaz pentru colaborări mai susţinute după anii '80 încoace, ar trebui căutat Mihai Gurzău în spectacolul fotografic a preocupărilor sale din urmă. E şi aceasta o formă de dialog cu realitatea, care devine uneori în peliculă un astfel de spectacol al faţetelor colaboratorului de altădată.

Cornel Munteanu

Din fişele următoare: Eva Ruja (48), Zoltan Szász (49) şi ultimele

Concurs cultural

La 9 martie 1972 unitatea de pionieri a Şcolii româneşti din Giula s-a adunat în sala festivă a colegiului Ion C. Frimu. Concursul programat a început la ora 17, cu raportul secretarei unităţii de pionieri, Elena Oros. După raport a luat cuvîntul profesoara Maria Oroian, prezentînd juriul şi condiţiile concursului. Prima categorie a constituit-o recitarea de către elevii de clasa a 5-a şi a 6-a a poeziilor maghiare. Concurenţii din clasa a 5-a au fost puţini, dar totuşi au „luptat" cu multă insufleţire. Această însufleţire a fost concretizată şi de rezultatul lor. Următorul concurs a fost cel de cîntece populare. Au urmat în continuare cei mai drăguţi participanţi, elevii cursului inferior. Ei s-au pregătit cu povestirea de basme, cu cîntece şi poezii. Aici aş dori să o amintesc pe Stela Boar, elevă de clasa a 4-a. Ea a fost cea mai bine pregătită. Cu povestea ei a ajuns chiar în concursul orăşenesc. În categoria următoare s-au întrecut elevii de clasa a 7-a şi a 8-a cu poezii româneşti şi maghiare. Cei care au recitat versuri româneşti au spus poezia pe care şi-au ales-o ei.

Cu acestea, prima parte a programului s-a sfîrşit.

În timpul pauzei juriul s-a retras pentru a evalua concursul şi munca concurenţilor. La sfîrşitul pauzei profesoara Maria Oroian a apreciat întrecerea şi a anunţat rezultatele obţinute la fiecare categorie. La recitările elaselor a 5-a şi a 6-a cei mai buni au fost: Florentina Oltean şi Aurica Popescu. Cei care au cîntat cel mai frumos au fost Ildikó Şereş şi Elisabeta Olah. Din cursul inferior au fost premiaţi Stela Boar şi Ana Roxin. Recitatori premiaţi au fost Edit Bálint, Elena Oros, Iosif Tóth şi Veronica Olar. Aş mai aminti, că în categoria de recitare întrecerea a continuat pentru clasarea la concursul orăşenesc, cei care s-au clasat pentru faza orăşenească a fost Elena Oros şi Edit Bálint.

După aprecierea concursului a urmat dans şi muzică. Programul a luat sfîrşit la ora 22.

Mihai Gurzău

Corul şcolii generale

Stela Boar

Ana Roxin

Fragment din articolul semnat de Mihai Gurzău, la 1 aprilie 1972, în Foaia Noastră

Georgia–România 0-2 Italia–Lituania 4-0

Naţionala României a învăţat din lecţia italienilor

După doar 4 zile de răgaz, miercurea trecută au continuat luptele pentru calificare la Campionatul Mondial de Fotbal 2002. În grupa a 8-a - în care este România și Ungaria - de data aceasta Ungaria a avut zi liberă. Ce să zicem?! A și fost necesară odihna, după șocul lituanian de pe Népstadion. Ceea ce am bănuit se conturează tot mai marcant. Italia, după ce a luat „examenul român" cu un calificativ exemplar, nu mai are de la cine se teme. În al cincilea meci, cei de pe cizma apenină nu s-au confruntat cu o rezistență considerabilă, maestrul Trappattoni avînd ocazia să joace cu băieții săi un meci experimental. Acesta și-a permis ceea ce pentru fotbalul italian este o raritate ca zăpada în Africa: să joace cu trei înaintași. În spatele cuplului Inzaghi - Del Piero și Francesco Totti a atacat cu vehemență poarta lituaniană. Acest lucru și l-ar fi putut permite chiar și portarul Buffon, pentru că atacanții lituanieni s-au comportat ca oaspeți politicoși: n-au deranjat gazdele.

În aceeași zi însă, la Tbilisi se pregăteau de luptă două echipe mult mai emoționate. Gazdele - pentru că dacă obțineau un egal sau o victorie, și-ar fi păstrat speranțele calificării pe locul doi din grupă. Oaspeții - pentru că aveau numai 3 puncte din 3 partide. Ține de adevăr că ultimele două meciuri românii le-au pierdut: primul împotriva Italiei, și pe al doilea într-o conjunctură nu prea norocoasă. Pentru România, practic, aceasta era ultima șansă de a se menține în lupta pentru locul 2. De această dată, selecționerul Bölöni s-a arătat mult mai precaut decît la București, unde și-a aruncat în luptă echipa cu o tactică mult prea ofensivă, cu trei atacanți. Împotriva Georgiei, naționala română a început partida cu doi atacanți și patru mijlocași. Rezultatul a fost un joc mai puțin spectaculos, însă mult mai eficient. Cu această tactică mai retrasă și mai puțin riscantă, prima repriză a adus un joc mai echilibrat, dar din care totuși a reușit că naționala română este mai bine șlefuită decît Georgia, cu jucători destul de buni, dar care, ca echipă, nu funcționau bine. Revista ProSport a caracterizat jocul băieților cu titlul: „Am fost italienii Georgiei". Pe bună dreptate, pentru că elevii lui Bölöni de această dată au dovedit maturitate tactică, ceea ce a lipsit la București. Nu au forțat cu orice preț golul, dar iată acesta a venit printr-un șut de la distanță executat de bătrînul luptător Dorinel Munteanu. O nouă dovadă că „e bun bătrînul la casă", chiar dacă se făurește naționala viitorului. După înscriere, parcă ar fi decolat o zînă binefăcătoare pe gazonul stadionului de la Tbilisi. Superioritatea României a reușit și mai evident, iar golul norocos al lui Cosmin Contra era doar exteriorizarea valorii reale a celor două echipe. În pofida neînțelegerilor iscate în interiorul naționalei, totuși s-au păstrat șansele de calificare la World Cup 2002 și s-a mai recuperat puțin din imaginea nebuloasă după cele două înfrîngeri suferite de la italieni. Iar lui Bölöni i-au rămas două luni să pregătească o tactică mîntuitoare împotriva Ungariei. La 2 iunie urmează o nouă partidă a orgoliilor. România - Ungaria, la București.

Ștefan Crâsta

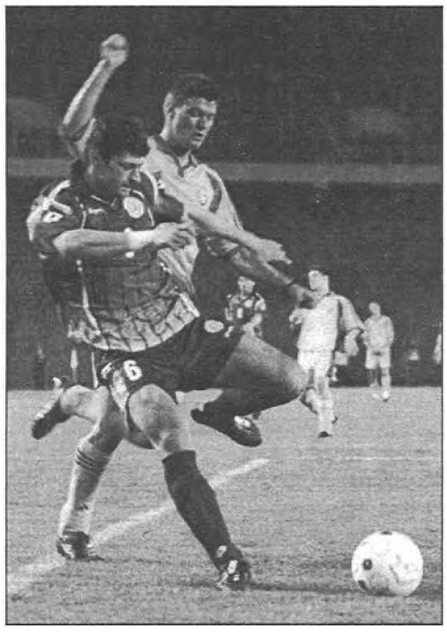

Giorganul Koha Koladze îl provoacă pe românul Marius Niculae

Grupa a 8-a

Meciuri disputate

3 septembrie 2000
România-Lituania 1-0
Ungaria-Italia 2-2

7 octombrie 2000
Lituania-Georgia 0-4
Italia-România 3-0

11 octombrie 2000
Lituania-Ungaria 1-6
Italia-Georgia 2-0

24 martie 2001
România-Italia 0-2
Ungaria-Lituania 1-1

28 martie 2001
Georgia-România 0-2
Italia-Lituania 4-0

Clasament

1. Italia	5	4	1	0	13-2	13 puncte
2. România	4	2	0	2	3-5	6 puncte
3. Ungaria	3	1	2	0	9-4	5 puncte
4. Georgia	3	1	0	2	4-4	3 puncte
5. Lituania	5	0	1	4	2-18	1 punct

Următoarele jocuri
2 iunie 2001: România-Ungaria; Georgia-Italia
6 iunie 2001: Lituania-România; Ungaria-Georgia
1 septembrie 2001: Lituania-Italia; Georgia-Ungaria
5 septembrie 2001: Ungaria-România; Georgia-Lituania
6 octombrie 2001: România-Georgia; Italia-Ungaria

Micherechi–Șercad 1-0 (0-0)

Timpul minunat de primăvară și faptul că echipa din orașul vecin (Șercad) a sosit „în vizită" la Micherechi a atras foarte mulți suporteri, încît autoturismele se înșirau pe ambele părți, de-a lungul străzii Dankó. Iar printre suporteri, mulți au sosit din Giula, Șercad, Kötegyán, Crîstor, Ciaba, Salonta Nouă și chiar din Salonta (România). Iar la taraba cu băuturi, oamenii, indiferent de origine, au ghicit scorul meciului, cu paharele în mînă.

„Dacă vreun oarecare beat ar fi începută vreun scandal, bagă de samă ce bătaie ar fi primită șercădanii" - a fost părerea unui suporter„bine informat".

În prima repriză, ambele echipe au avut mai multe ocazii în fața porții, dar nu au reușit să înscrie nici un gol. Echipa-gazdă a fost mult mai activă, dar în ultimul moment, fundașii din Șercad au reușit de fiecare dată să împiedice succesul acestor atacuri. Deși Bíró R. s-a mișcat destul de greoi, antrenorul nu l-a schimbat și nu l-a scos din joc. Repriza a doua a început cu un gol neașteptat. După faza lui Bíró K. din extrema dreaptă, Nagy a lovit de la trei metri mingea în poarta oaspeților. După acest gol, ambele echipe au continuat jocul cu mai mult elan, dar fără ca rezultatul final să se schimba.

Micherechi: Pătca - Kocsis, Ancsin, Berényi, Magyar (Séllei), Csicseri (Burai), Bíró R., Tapasztó, Gugolya, Nagy, Bíró K.

Antrenor: Gheorghe Pătca

Golgeter: Nagy, în minutul 50

Eliminat: Tapasztó, în minutul 82, Matus, în minutul 85

Suporteri: cu aproximație 600 (539)

Gheorghe Pătca: *Sînt bucuros că am reușit să cîștigăm, dar nici de data aceasta nu neam folosit de mulțimea ocaziilor pe care le-am avut, la fel ca și la meciurile trecute. Sînt foarte mulțumit cu fundașii și cu mijlocașii, care au lucrat mult. Numai atacanții au jucat fără prea mult succes.*

MIC

Crișul s-a antrenat cu Seghedin

Echipa de polo Crișul Oradea s-a aflat timp de trei zile într-un stagiu de pregătiri la Seghedin, unde a susținut patru partide amicale cu formația din acest oraș. Echipa Seghedin a disputat finala Cupei Ungariei în acest an și se află actualmente pe locul V în puternicul campionat maghiar. Cele patru partide jucate s-au disputat pe durata a cîte șase reprize. Elevii antrenorului orădean *Cornel Gordan* au reușit să ofere o replică foarte bună, câștigînd trei meciuri.

(După Jurnalul Bihorean)

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal din 31 martie – 1 aprilie

Campionat național, divizia II.
Abonyi SE–Giula 2-2
Campionat județean, Bichiș, divizia I.
Micherechi–Șercad 1-0
Magyarbánhegyes FC–Bătania 1-1
Campionat județean, Bichiș, divizia II.
Aletea–Doboz 2-1
Campionat județean, Bichiș, divizia III.
Gerendás–Leucușhaz 0-2
Kétsoprony–Chitighaz 0-3
Campionat județean, Bihor, divizia I.
Téglás–Leta Mare 2-0
Jaca–Hosszúpályi 1-3

Următoarele meciuri de fotbal
7 aprilie (sîmbătă)
Mezőberény–Micherechi 16.30
Bătania–Medgyesbodzás 16.30
Gádoros–Aletea 16.30
8 aprilie (duminică)
Giula–Baktalóránthási SE 16.30
Leta Mare–Jaca 15.30
Chitighaz–Kardos-Örménykút 16.30
Leucușhaz–Kétsoprony 16.30

ROMÂNIA 1

Luni 9 aprilie
6.00 Telematinal 8.00 Surprize, surprize... (R) 10.00 Bravo, Bravissimo! (R) 11.30 Ştiri de sîmbăta asta! (R) 12.00 Teleenciclopedia (R) 13.00 Jurnalul de prînz13.15 Infomania 13.30 Pro Patria 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Kronika 16.30 Ştiri 16.35 La ţintă 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Predanii 18.05 Impas în doi 18.55 Familia... Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Iartă-mă! 20.45 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Caravana fotografică 23.00 Teatrul Naţional de Televiziune prezintă: Henric IV 1.10 Jurnal (R) 1.55 Impas în doi (R) 2.45 Caravana fotografică (R) 3.30 Serial. Încurcături în familie 3.55 Scurt pe doi (R) 5.10 Predanii (R) 5.15 La ţintă (R).

Marţi 10 aprilie
6.00 Telematinal 8.15 Ora G 9.00 Serial (R). pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iaşi 11.55 TVR Timişoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Iartă-mă! 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Puncte cardinale 15.30 Cronica 16.30 Ştiri 16.35 Pentru dv. Doamnă! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Predanii 18.05 Impas în doi 18.55 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Film. Plimbare pe plajă 21.30 Clubul de spiritism 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Videoteca veselă 23.00 Lumea dansului 24.00 Cu ochii'n 4 (R) 0.50 Infomania (R) 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film (R). Plimbare pe plajă 3.20 Serial. Încurcături în familie 3.50 Videoteca veselă (R) 4.35 Clubul de spiritism (R) 5.05 Corect! (R) 5.10 Predanii (R) 5.15 Pentru DV., Doamnă! (R).

Miercuri 11 aprilie
6.00 Telematinal 8.00 Tezaur folcloric (R) 9.00 Serial (R). Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iaşi 11.55 TVR Timişoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Oameni ca noi 14.00 Clubul de spiritism (R) 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Panorama 16.30 Ştiri 16.35 Vină să vezi! 17.15 Serial. Pasiuni 18.05 Piaţa şi banii 18.55 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Serial. Districtul 20.45 Recurs la morală 21.45 Amprente 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film. Invadatorii 0.10 Bucuriile muzicii 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film. Aminteşte-ţi de mine! 3.20 Serial. Încurcături în familie 3.50 Recurs la morală (R) 4.50 Amprente (R) 5.05 Corect (R) 5.10 Predanii (R) 5.15 Vină să vezi! (R).

Joi 12 aprilie
6.00 Telematinal 8.00 Recurs la morală 9.00 Serial (R). Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iaşi 11.55 TVR Timişoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Serial (R). Districtul 14.15 Desene animate (R) 14.35 Serial. Orice e posibil! 15.00 Convieţuiri 16.30 Ştiri 16.35 Medicina pentru toţi 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Predanii 18.05 Eu, cetăţeanul 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 TVR Cinema prezintă serialul Martorii: Celălalt 20.45 Reflecţii rutiere 21.00 Film. Biblia: Iisus 22.35 Jurnalul de noapte 22.50 Armaghedon 23.20 Nocturna melomanului 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film (R). Biblia: Iisus 3.20 Serial. Încurcături în familie 3.40 Eu, cetăţeanul (R) 4.30 Reflecţii rutiere (R) 4.45 Corect! (R) 4.50 Predanii (R) 4.55 Infomania (R) 5.10 Medicina pentru toţi (R).

Vineri 13 aprilie
6.00 Telematinal 8.10 Eu, cetăţeanul (R) 9.00 Serial (R). Pasiuni 9.45 TVR Craiova 11.50 TVR Cinema prezintă serialul Martorii: Celălalt (R) 12.45 Jurnalul de prînz 12.55 Fotbal: Gloria Bistriţa–Rapid 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Dreptunile omului 16.30 Ştiri 16.35 Ai carte, ai parte! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Predanii 18.05 O vedetă... populară 18.45 Parlamentul României 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Film. Biblia. Iisus 21.20 Serial. Îngerul întunecat 22.10 Jurnalul de noapte 22.25 Profesioniştii 23.25 Film. Biblia: Ieremia 1.00 Jurnal (R) 1.45 Dreptunile omului (R) 2.45 Profesioniştii (R) 3.45 Film (R). Biblia: Iisus 5.15 Predanii (R) 5.20 Ai carte, ai parte! (R).

Sîmbătă 14 aprilie
6.00 O vedetă...populară (R) 6.45 Serial. Zorro 7.35 Desene animate 8.25 Film. Tinerii aventurieri 10.00 Muzică populară 11.00 Auto Club 11.30 Casa mea 12.00 Serial. Frumoasele şcolii 12.50 Jurnalul de prînz 13.00 Fotbal: Petrolul–F. C. Argeş 15.00 Debut 50 plus 16.15 În aşteptarea luminii 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Garantat 100% 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Surprize, surprize 22.00 Jurnal de noapte 22.10 Închinare 22.40 Universul credinţei 0.15 La masa de Paşti cu vedete ale cîntecului popular românesc (I) 1.00 Jurnal (R) 1.30 La masa de Paşti cu vedete ale cîntecului popular românesc (II) 2.30 Surprize, surprize (R) 5.00 Garantat 100% (R)

Duminică 15 aprilie
6.00 Ceasul deşteptător 7.00 Desene animate 7.25 Film. Gepetto 9.00 Universul credinţei 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prînz 13.10 Sărbătoarea luminii (I) 16.00 Bravo, Bravissimo! 17.45 Magia dansului 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Sărbătoarea luminii (II) 21.00 Ştirile de sîmbăta asta 21.30 Film. Emma 23.30 Jurnalul de noapte 23.40 Sărbătoarea luminii (III) 1.00 Jurnal 1.30 Film. O englezoaică romantică 3.25 Debut 50 plus 4.40 Sărbătoarea luminii (R).

TVR 2

Luni 9 aprilie
6.00 Autograf muzical (R) 6.15 Desene animate 7.05 Integral (R) 8.05 NBA – Campionatul Nord-American de Baschet (R) 10.05 Ştiri 10.10 Film (R). În mişcare 11.50 Serial. Domnişoara Andrea 12.40 Răscruci (R) 13.10 Desene animate 14.25 Ştiri 14.30 Serial (R). Doamna Bovary 15.25 Veni, Video, Vici! (R) 15.45 Arta apărării (R) 16.15 Afaceri la cheie 16.30 Ţara de piatră 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.30 Telejurnal TVR 2 17.50 Se întîmplă acum 18.15 Toţi, împreună 19.00 Lumea de mîine 20.00 Puls 2001 21.30 Ştiri 21.35 În nume sportului 22.05 Teatrul Naţional de Televiziune prezintă: Valsul lebedelor 23.15 Euro Doc 23.45 Ştiri bancare şi bursiere 23.50 TVM. Mesager 0.20 Atenţie, se cîntă! (R) 1.50 Telejurnal TVR 2 (R) 2.10 Se întîmplă acum 2.30 Splendorile naturii (R) 3.25 Sport plus (R) 4.10 Lumea de mîine 5.10 Autograf muzical (R) 5.25 Tip-Top, Minitop (R).

Marţi 10 aprilie
6.00 Serial (R). Domnişoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrişor! (R) 7.00 Serial de călătorii 8.00 Veni, Video, Vici (R) 8.15 În numele sportului (R) 8.45 Oprirea obligatorie (R) 9.00 Televiziunea, dragostea mea! (R) 10.00 Ştiri 10.05 NBA Action (R) 10.35 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.00 Reforma la bani mărunţi (R) 11.30 Afaceri la cheie (R) 11.45 Serial. Domnişoara Andrea 12.40 Tribuna Partidelor Parlamentare 13.10 Desene animate 14.30 Ştiri 14.35 Trupa DP2. 16.00 Poftă bună cu Petrişor! 16.10 Autograf muzical 16.30 Călătorind prin ţară 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.30 Telejurnal TVR 2 17.50 Se întîmplă acum 18.15 Toţi, împreună 19.05 Serial. Băieţi buni, băieţi răi 19.55 Mini atlas 20.00 Pragul de sus 21.30 Ştiri 21.35 Film. Totul se plăteşte 23.05 Obsesia vitezei 23.50 Ştiri bancare şi bursiere 23.55 TVR Mesager 0.25 Trupa DP2 (R) 1.50 Telejurnal TVR 2 (R) 2.10 Se întîmplă acum (R) 2.30 Pragul de sus (R) 400 Călătorind prin ţară (R) 4.30 Ţara de piatră (R) 5.00 Paralele inegale (R).

Miercuri 11 aprilie
6.00 Serial (R). Domnişoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrişor! (R) 7.05 Acra lui Noe (R) 7.35 Toţi, împreună 8.40 Film (R). Totul se plăteşte 10.10 Ştiri 10.15 Autograf muzical (R) 10.30 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.00 Serial (R). Băieţi buni, băieţi răi 11.45 Serial (R). Domnişoara Andrea Serial 12.40 Cronici votive (R) 13.10 Desene animate 14.30 Ştiri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrişor! 16.10 Autograf muzical 16.30 Mit şi istorie 17.00 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 17.30 Telejurnal TVR 2 17.50 Se întîmplă acum 18.15 Toţi, împreună 19.05 Serial. În mijlocul furtunii 20.00 Pe muchie de cuţit 21.00 Răscruci 21.30 Ştiri 21.35 Cinematograful de artă. Vremea datoriilor 23.30 Patrimoniu 0.15 Ştiri bancare şi bursiere 0.20 TVM Mesager 0.50 Trupa DP2 (R) 2.15 Telejurnal TVR 2 (R) 2.35 Se întîmplă acum (R) 2.55 Pe muchie de cuţit (R) 3.55 Obsesia vitezei (R) 4.40 Patrimoniu (R) 5.25 Mit şi istorie (R).

Joi 12 aprilie
6.00 Serial (R). Domnişoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrişor (R) 7.00 Tradiţii 7.35 Ferma (R) 8.35 Cinematograful de Artă (R) 10.30 Ştiri 10.35 Serial (R). Tată, am încurcat-o 11.00 Serial (R). În mijlocul furtunii 11.50 Serial. Domnişoara Andrea 12.45 Tribuna Partidelor Parlamentare 13.15 Desene animate 14.30 Ştiri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrişor! 16.10 Autograf muzical 16.30 E dreptul tău! 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.30 Telejurnal TVR 2 17.50 Se întîmplă acum 18.15 Toţi, împreună 19.00 Documentar 19.30 Ora adevărului 21.00 Messa solemnă a Sf. Cecilia de Charles Gounod 22.00 Ştiri 22.05 Serial. Captiv în viitor 23.00 Boy Zone în concert 23.20 Documentar (R) 23.50 Ştiri bancare şi bursiere 24.00 TVM Mesager 0.30 Trupa DP2 (R) 1.55 Telejurnal TVR 2 (R) 2.15 Se întîmplă acum (R) 2.35 Ora adevărului (R) 4.05 „Messa solemnă a Sf. Cecilia" (R) 5.05 Serial (R). Captiv în viitor.

Vineri 13 aprilie
6.00 Serial (R). Domnişoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrişor! (R) 7.05 Documentar 7.35 Ţara de piatră (R) 8.05 E dreptul tău (R) 8.35 Atlas (R) 9.05 Medalion de interpret (R) 9.35 Mit şi istorie (R) 10.05 Ştiri 10.10 Boy Zone în concert (R) 10.30 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.00 Puls 2001 (R) 11.45 Serial. Domnişoara Andrea 12.35 Euro Doc (R) 13.15 Desene animate 14.30 Ştiri 14.35 Trupa DP 2 16.00 Poftă bună cu Petrişor! 16.15 Spectacolul lumii 16.45 Oprirea obligatorie 17.00 Reforma la bani mărunţi 17.30 Telejurnal TVR 2 17.50 Psalmi 18.00 Prohodul 19.00 Requiem de Giuseppe Verdi 20.25 Serial. Misiune pe chei 21.15 Ştiri 21.20 Film. Puterea voinţei 23.10 Integrale 0.10 Ştiri bancare şi bursiere 0.15 TVM Mesager 0.45 Trupa DP2 (R) 2.10 Telejurnal TVR 2 (R) 2.30 Oprirea obligatorie (R) 2.45 Requiem (R) 4.05 Integrale (R) 5.05 Serial (R). Misiune pe chei.

Sîmbătă 14 aprilie
6.00 Serial (R). Domnişoara Andrea 6.50 Film (R). Puterea voinţei 8.40 On line 9.10 Povestiri cu internet neaşteptat 9.40 Tradiţii 10.10 Serial. Wishbone 10.35 Serial. Extraterestrii în familie 11.05 Serial. Acvila 11.30 Arca lui Noe 12.00 Surprizele ştiinţei 12.50 Veni, Video, Vici! 13.05 Atlas 13.35 Serial de călătorii 14.00 Planeta singuratică 14.50 Casa Cartier 15.40 Serial. E timpul să mă mărit 16.10 Mici eroi 17.30 Telejurnal TVR 2 17.40 Teatru liric 19.40 Cinematograful, o istorie vie 20.35 Serial. Scurte povestiri cinematografice 21.05 Supranaturalul 22.00 Concert Pascal 23.05 În ziua de Triumfului 0.55 Omagiu lui Tosti 1.10 Cîntaţi cu noi la TVR 2 2.10 Supranaturalul (R) 3.00 Casa Cartier (R) 3.50 Tradiţii (R) 5.10 Veni, Video, Vici (R) 5.25TVM Mesager.

Duminică 15 aprilie
6.00 Film (R). Mici eroi 7.20 Tradiţii 7.50 Medalion de interpret 8.20 Ferma 9.35 Tip-Top, Minitop 10.20 Tradiţii pascale în Bucovina 10.50 Concert Pascal (R) 12.00 Urbi et Orbi 12.45 Spectacolul lumii 13.20 Sărbători la iarba verde 14.20 Splendorile naturii 15.15 Aripi de lumină 15.35 Corpul uman 16.30 Noul Circ Chinezesc din Shenyang 17.30 Telejurnal TVR 2 17.40 Serial. Mike Hammer 18.30 Atenţie, să cîntă! 20.35 Film. Copiii sînt ai mei 22.00 Spice Girls în concert 23.00 Noul Circ Chinezesc din Shenyang 24.00 Picăturí de curcubeu 0.15 NBA – Campionatul Nord-American de Baschet 2.45 NBA Action 3.15 Corpul uman (R) 4.05 Film (R). Copiii sînt ai mei 5.30 TVM Mesager.

ÎN LIMBA MATERNĂ
emisiune radiofonică în limba română

9 APRILIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)
10.30 Introducere, cuprins 10.35 Ştiri şi informaţii, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviuri, reportaje din viaţa românilor din Ungaria 11.00 Montaj de muzică populară – redactor: Gelu Stan din Timişoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviuri, reportaje din viaţa românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

10 APRILIE, MARŢI (redactor: Iulia Kaupert)
10.30 Introducere, cuprins 10.35 Ştiri şi informaţii, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviuri, reportaje din viaţa românilor din Ungaria 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.45 Engleza pe înţelesul tuturor – curs de limbă engleză 11.55 Ştirile zilei pe scurt, încheiere.

11 APRILIE, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)
10.30 Introducere, cuprins 10.35 Ştiri şi informaţii, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviuri, reportaje din viaţa românilor din Ungaria 11.30 Buletin de ştiri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanpremiera „Ecranul nostru" 11.55 Ştirile zilei pe scurt, încheiere.

12 APRILIE, JOI (redactor: Monica Rocsin)
10.30 Introducere, cuprins 10.35 Ştiri şi informaţii, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 „Cuvinte potrivite" – emisiune dialog de cultivare a limbii române 11.15 Interviuri, reportaje din viaţa românilor din Ungaria 11.30 Buletin de ştiri, date meteo 11.45 Nota săptămînii de Edda Illyés 11.55 Ştirile zilei pe scurt, încheiere.

13 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)
10.30 Introducere, cuprins 10.35 Ştiri şi informaţii, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Revista presei „Foaia românească" 10.52 Avanpremiera „Ecranul nostru" 10.55 Ce e nou la liceul Bălcescu din Giula? – relatează Andreea Gurzău 11.00 Magazinul Vîrstnicilor 11.30 Buletin de ştiri, date meteo 11.40 Actualităţi la românii din Banatul Sîrbesc – relatează Cornel Mata din Vîrşeţ 11.50 Ştiri şi curiozităţi din România – relatează Simona Pele din Timişoara 11.55 Ştirile zilei pe scurt, încheiere.

14 APRILIE, SÎMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)
14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe şi al adunărilor baptiste 14.50 Recomandări culturale 15.00 Party Time – magazin de muzică uşoară 15.30 Interviuri, reportaje din viaţa românilor din Ungaria 15.58 Încheiere.

15 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)
14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Emisiune specială de Paşti 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe ţară. Sumarul acesteia este compus din actualităţile zilei şi reportaje, interviuri din viaţa comunităţii noastre, respectiv relatări din viaţa şcolilor româneşti.

Emisiunea de seară, difuzată pe ţară, pe lîngă frecvenţele de 66,29 MHz şi 66,14 MHz, poate fi ascultată şi pe undele occidentale, pe frecvenţele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debreţin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru
11 aprilie 2001 (m1 ora 13.25)
Reluare: 14 aprilie 2001 (m2 ora 10.35)

Programul săptămînii viitoare:

Afîndu-ne în pragul sfintelor sărbători de Paşti, emisiunea în limba română a Televiziunii Maghiare va fi consacrată în întregime celei mai însemnate sărbători ale Ortodoxiei. Cu această ocazie se va difuza un film realizat la mănăstirea Hodoş-Bodrog, din apropierea Aradului. Echipa de filmare a urmărit două zile din viaţa mănăstirii. Dar telespectatorii vor putea afla şi date referitoare la istoricul mănăstirii. Aici a fost înregistrat şi mesajul de Paşti al Prea Sfinţitului Episcop Sofronie.

Realizator: **Aurel Becan**

PETROM
ESENŢA MIŞCĂRII
În Ungaria
în două localităţi:
la Bichişciaba şi la Nagylak

RADIO ROMANIA INTERNATIONAL
Radio România Internaţional
Emisiunea în limba română
În fiecare seară între orele 22.00–23.00 pe frecvenţa 756 kHz

Locul reclamei Dumneavoastră

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA
3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 59-430552, Fax.: 59-427372
E-mail: inbox@rve.net
– muzică – ştiri locale şi BBC – emisiuni pentru orice vîrstă
Ascultaţi RVE non stop şi pe Internet la: http://www.rve.net
TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45
SW 31 şi 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sîmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Rezolvarea rebusului din pagina a 9-a: **2, 8, 5, 3, 4, 6, 7, 9, 10**

Eleganță, bun gust și respectarea motivelor tradiționale

O reprezentativă expoziție cu textile bisericești poate fi vizionată în sala festivă a Primăriei în reședința județului Bichiș. Odăjdiile și fețele expuse provin din mai multe biserici catolice, reformate și evanghelice și ele înseamnă o colecție contemporană reprezentativă a genului. Amenajată de *Illés Anna*, ea însăși meșteră a artei populare, expoziția dovedește vizitatorului neinițiat, cum pot fi salvate și transmise motivele populare. Pentru un vizitator care nu are cunoștințele de specialitate necesare, pentru acela devine o călăuză utilă atît albumul expoziției, cît și etichetele de pe fiecare lucru de mînă, din care se poate afla nu numai cine le-a făcut, ci și pe baza căror motive populare au fost alcătuite. Aici m-aș opri puțin. La motivele populare. Azi, cînd arta populară și-a pierdut în mare parte funcționalitatea, se află totuși modalități noi care înlesnesc ca acest tezaur al artei populare să se păstreze, chiar să se dezvolte. (Se pare că avem de-a face cu o situație similară ca în cazul dansurilor populare, care azi se interpretează stilizat,

sub forma unor noi coregrafii, care se trag numai „din izvor curat"). Tocmai o astfel de modalitate o oferă aceste broderii și cusături realizate cu măiestrie. Cele mai multe sînt stilizări care au la bază cusături populare: cusături în cruciulițe, în lanț, cu desen plin, cu desen conturat, cu juratură sau cu margini dantelate „de cipcă", elemente tradiționale cum ar fi laleaua, frunza de iederă, floarea de nu-mă-uita, crenguța de rozmarin și altele.

O altă constatare care s-a desprins după vizionarea expoziției: multe dintre aceste elemente au fost preluate de pe piese de îmbrăcăminte vechi, fiind adaptate întrebuințării noi, respectiv funcției actuale. Și în acest sens se poate constata că în bisericile bichișene s-a dezvoltat o întreagă ramură de artizanat care are la bază motivele de pe șubele țăranilor slovaci din Tótkomlós, motive de pe ștergarele românești din Chitighaz, flori de pe bluzele meșteriților din Szarvas.

Ce bine că multe din aceste motive sînt păstrate în acest fel. Dar ce păcat că și mai multe din aceste comori s-au pierdut pentru totdeauna.

Edda Illyés

FOAIA românească
6 APRILIE 2001
www.foaia.com

Săptămînal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI". Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Ștefan Oroian. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: **5700 Gyula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95.** Telefon: **(66) 463-152, 361-789** Fax: **(66) 463-152,** E-mail: **foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu** Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Gyula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atît personal, cît și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2001: **3** luni **540** forinți; **6** luni **1040** forinți; **1** an **2080** forinți.
A hetilap megjelenését a **„Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért"** Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămînalului este asigurată de Fundația Publică **„Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria".**